

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nov tip

Vsi dobri ljudje tožijo, kako naš čas živi brez velike ideje, vredne človeka in človeštva. Ideja sicer je, toda velik del človeštva ne veruje vanjo, ali pa veruje, toda ne živi po njej. Ta ideja je ustvarila veličastno stavbo krščanske kulture, ki se tem bolj ruši, čim bolj se njeni nosilci, evropski narodi, od te ideje oddaljujejo. Življenje sodobnega človeka je čisto zapuščeno v gmoto, pozna same gmošne interese in ima zgolj gmošne cilje v zadovoljitev svojega lastnega jaza. Kdor pa ne pozna večnih resnic in neminljivih vrednot, komur je svet onostranskih stvari himera, komur je edino to realno, kar nese dobiček in obeta materialen uspeh pa povzroča lastno ugodje, ta bo seveda gojil samo svoje nižje nagone. Ščasnoma pa tako življenje, naj nujna še toliko užitek, profita in moči, postaja nezmislno, brez vsake vrednosti in obupno. Človeštvo skuša to življenje napraviti bolj znošno s tem, da krščanski ideal življenja nadomešča z drugimi, ki so usodna zmes resnic in zmote: z nacionalizmom, komunizmom in tako dalje, jih pa zopet zavre, ko ga razočarajo. Dejansko življenje pa slejkoprej teče po starem kolovozu materializma, egoizma in popolne nemorale javnega življenja, kojega cilji se dosežajo s kakršnikoli sredstvi.

Spoznanje te brezidejnosti in moralne derute časa je tudi pri nas marsikoga napotilo, da razmislija o tem, kako bi zopet navdušil ljudi za ideale, kako bi jim vdihnil novega duha, kako bi jih po besedah nekega nemškega pedagoga, ki veruje v ustvarjalno silo, ki da so tudi v naši dekadentni dobi na delu, »vzgojil k politiki, ki se zaveda svoje odgovornosti, in k pojmovanju življenja, odgovornega višjim silam — sploh k novi, srečnejši formi življenja«. Temu podobno smo tudi pri nas čitali v resolucijah velike nacionalnoprosvetne organizacije zahtevo po »novem tipu jugoslovenskega človeka«.

Naj nam bo dovoljeno, da na to navežemo nekaj misli. Čisto gotovo nam je treba novega ali prenovljenega človeka, novega pokolenja, boljšega in lepšega življenja. Da mora ta človek biti prežet narodnega duha v zmislu bratstva, najintimnejše sorodnosti in vzajemnosti jugoslovanov, o tem sploh ni debate. Glavna stvar pa je, kakšen nazor o vesoljstvu bomo vdihnili temu človeku, kateri vrhovni ideal življenja mu bomo dali, s kakšnim etosom ga bomo prešinili. Tak ideal mora biti univerzalen, nas mora združevati z vsem kulturnim človeštvom in mora biti vsebinsko absoluten, neodvisen od prigodnosti krvi, plemen in kraja. Mora pa tako človečanska kultura biti seveda zgrajena na podlagi naše narodne osebitosti, ki ji daje tvornost, moč in obliko.

Ta kultura, po kateri se ima novi tip našega človeka izoblikovati, pa ne more biti nobena druga kot krščanska, v kateri so velike, osrečujoče in nespremenljive vrednote prošlosti združene z vsem dobrim, kar današnji človek ustvarja za srečnejšo bodočnost posameznika in družbe. To smo primorani zopet in zopet poudarjati, ker oni, ki v najboljši veri in z najboljšim namenom želijo ustvarjati novi tip jugoslovenskega človeka, očividno niso na jasnem, po kakšnem kalupu mu bodo dali obliko in s katero najvišjo idejo bodo navdihnili njegovo življenje. Nič ne bo mogoče ustvariti trajnega, če ne bo osnovano na miselnosti našega ljudstva, če ne bo vzkliklo iz njegove duše in ne bo podprto od njegove tradicije. Nobena še tako humanistična etika ne bo plodnega življenja zmožna, če ne bo vraščena v religijo, v religiozni svet našega naroda, v njegovo krščansko vero in mišljenje. Le iz te krščanske morale je mogoče hraniti v našem človeku idealizem, da v kruti borbi za življenje ne ugasne in ne odstopi mesta čisto animalski tekmi za boljši prostor na solne.

Vsak bo priznal, da narodu ne bi nič koristili ljudje, ki bi se imeli in čutili za stoprocentne nacionaliste in jugoslovane, dejansko pa bi ostali ista animalia brutalia, kakor jih imamo dovolj in to nemalokrat v ospredju. Kar v prvi vrsti potrebujemo, da bomo jugoslovani med seboj res bratje, da bomo v medsebojni slogi gradili svoj državo in jo okrepili, to je, da smo ljudje, vredni svojega človečanstva, svojega božanskega poslanstva, glasniki idealov in visoko etičnega življenja, prešinjenega odgovornosti! Če pa bomo nezvestoba, prevara, izdajstvo, laž in hinavstvo ostala premnogim neobhodna orodja občestvenega življenja, po hlep, sebičnost in izkoriščanje pa njega gonilne sile — kaj nam potem pomaga vnanje privzeti nacionalizem in njegova gesla? Treba je globoko krščanske kulture, da se naša narodna duša požlahtni do viška! V tem je naš problem; zaenkrat pa slišimo o tipu našega človeka: človeka žal samo slabotne in malo prepričujoče fraze — dokaz, da se še zelo slabo zavedamo, na kakšnih ranah krvavi naše narodno telo. Eno se govori in piše, drugo se misli in dela! V tej dvojnosti je naša moralna in zato tudi nacionalna kriza.

Kako površno pa se to vprašanje pri nas večkrat umeva, je mogoče spoznati med drugim na besedah, ki smo jih nedavno ne vemo že kje o tej stvari čitali. Reklo se je namreč, da se imamo odvrniti od dosedanje naše, na zapad usmerjene krščanske kulture, če hočemo postati resnični jugoslovani. Kar ta pisec pod »zapadno krščansko kulturo« razume, pa ni nič drugega, ko ona krščanska kul-

General Stevan Hadžić - umrl

Belgrad, 23. apr. AA. Davi ob 7.20 je umrl armadni general Stevan Hadžić, minister vojne in mornarice n. r.

Belgrad, 23. aprila.

Bivši vojni minister general Hadžić je bil bolan že dalj časa, vendar je smrt prišla kljub temu nepričakovano. Meseca marca ga je zadela kap po desni strani telesa. Tedaj ga je nekaj časa nadomeščal sam predsednik vlade general Peter Živković. Ko je bilo jasno, da ne bo kmalu dober in da se bo moral iti zdraviti v inozemstvo, je podal ostavko, nakar je bil imenovan za vojnega ministra general Stojanović.

Preden pa je mogel odpotovati zdraviti se, ga je davi zopet zadela kap. Smrt je nastopila v teku pol ure ter je ne le v Belgradu, marveč po vsej državi zbudila splošno sočutje. Pokopan bo na državne stroške. Dan pogreba pa še ni določen. S poslopj vseh vojaških poveljstev vihrajo črne zastave.

*

Stevan Hadžić se je rodil 19. februarja 1868 v Belgradu. Po absolviranju gimnazije je vstopil 1886 v vojno akademijo v Belgradu. L. 1889. je postal topničarski podporočnik. Od l. 1891. do l. 1895. je na petrogradski generalštabni akademiji dokončal svoje vojaške studije. Od l. 1895. do 1896. je bil vodnik topničarskega polka in učitelj v topničarski podčastniški šoli. L. 1896. je napredoval v generalštabnega kapetana II. razreda. Od leta 1896. do 1897. je bil poveljnik čete pri pehoti in

vršilec dolžnosti načelnika štaba drinske divizijske oblasti. Od l. 1897. do 1901. je bil ordonančni častnik Nj. Vel. kralja, šef prometnega oddelka glavnega generalnega štaba, načelnik štaba konjenične divizije in načelnik štaba donavske divizijske oblasti. Od l. 1902. do 1904. je bil poveljnik pehotnega polka. Od l. 1904. do 1905. je bil šef

poročevalskega oddelka glavnega generalnega štaba in poveljnik pehotnega polka. Od 1906. do l. 1910. je bil šef generalštabnega oddelka vojnega ministrstva in načelnik splošnega vojaškega oddelka vojnega ministrstva. Od l. 1910. do 1912. je bil vojaški ataše v Petrogradu. L. 1912. je postal generalštabni polkovnik. Po vojni 1913 in pred vojno 1914 je bil pomočnik načelnika glavnega generalštaba in poveljnik šumadijske divizijske oblasti. Od l. 1900. do 1901. in od l. 1906. do 1910. je bil profesor vojne akademije, kjer je poučeval taktiko in strategijo. Sploh je že pred vojno zavezal najodličnejše položaje.

V vojni l. 1885. se je udeleževal kot prostovoljec. V vojni l. 1913. je bil poveljnik drinske divizije prvega poziva. V svetovni vojni je bil do zavzetja Šabca poveljnik šumadijske divizije prvega poziva. Od l. 1914. do 1916. je bil generalštabni šef l. armade, ki ji je poveljeval vojvoda Mišić. Končno je bil do l. 1917. poveljnik prve srbske prostovoljske divizije v Rusiji, ki se je potem borila v Dobrudži. Prostovoljci iz Dobrudže so govorili o njem z velikim spoštovanjem, češ, da »ima železno roko, a zlato srce«. Od l. 1917. do 1919. je bil vojaški ataše v Romuniji. L. 1918. je bil imenovan za generala.

Od marca 1919 do februarja 1920 je bil vojni minister. Od aprila 1920 do marca 1921 je bil prvi adjutant Nj. Vel. kralja, za kar ga je kralj Aleksander imenoval takoj, ko je zasedel prestol. Od maja do junija 1921 je bil zopet vojni minister. L. 1923. ga je kralj imenoval za armadnega generala. Od decembra 1926 dalje je bil vojni minister v vseh kabineti do danes. Ostavko na svoj položaj je podal šele marca letošnjega leta zaradi vedno slabšajoče se bolezni.

Bolgarska kriza

Moč zemljoradniške stranke narašča — Malinov dobil mandat za sestavo vlade

Sofija, 23. apr. AA. Bolgarska agencija poroča: Kralj Boris je sprejel danes v avdienco vodjo demokratske stranke Malinova ter mu poveril mandat za sestavo nove vlade. Ko je odhajal z dvora, je Malinov izjavil novinarjem, da je sprejel mandat za sestavo konflicijske vlade in da se bo takoj posvetoval s šefi strank, da izpolni poverjeno mu nalogo.

Sofija, 23. apr. l. Po krvavi junijski revoluciji leta 1923, katere žrtve so bili Stambolijski in večje število voditeljev kmečkega ljudstva, so se vse meščanske stranke združile v enotno politično organizacijo »Demokratski Zgovor«. Edina demokratska stranka pod vodstvom Malinova je ostala izven te nove politične skupine iz taktičnih ozirov in kot eventualna meščanska rezerva za parlamentarne kombinacije. Dve skupščinski periodi je ostal Demokratski Zgovor neomajan v Bolgariji pod vodstvom prof. Cankova in pozneje pod vodstvom prof. Ljapčeva. Vlada parlamenta ima veliko večino v sobranju, v stvari pa je to režim nečiste strahovlade oficirskih organizacij in makedonstvujskih. Vlada je na dosedanjih volitvah seveda dobila vedno veliko večino. Pod zaščito te večine so bila v teku osmih let porabljena vsa sredstva, da se iztrebijo predstavniki kmečke vlade. Sicer so od časa do časa nastopali spori, krize itd., vendar ni režim na to imel niti malo vpliva. Šlo je večinoma za osebne ambicije posameznikov, ali pa so bili odstranjeni ljudje, ki se makedonstvujskim niso zdeli dovolj zanesljivi.

Glavni voditelji Demokratskega Zgovora Ljapčev, Cankov, zunanji minister Burov in finančni minister Molov, so se v kritičnih momentih vedno sporazumeli v zunanjepolitičnih ozirih ter bili orientirani italofilsko. Posebno Molov je pred-

stavljal močno italijansko finančno skupino, in ni bila tajnost, da ta italijanska skupina podpira makedonstvujsko organizacijo.

Skupina Malinova je sicer v opoziciji, ki pa nima nobenega pomena, je veliko bolj zmerna in seveda kot opozicijska stranka tudi zelo radodarna z obljubami v zunanji in notranji politiki. Njen vpliv je radi večje taktike v poslednjem času zelo porastel in se je precej približala zmernim zemljoradnikom ter bila z njimi v stalni zvezi v parlamentarni borbi. Zemljoradniška stranka se je po krvavi revoluciji potopila v opozicijo in kljub strahotnemu terorju nevrstila svoje pozicije. Ona danes predstavlja veliko večino bolgarskega naroda. Posebno v zadnjih dveh letih je zelo nevrstila svoje pozicije.

Voditelji Betejev, Tomov in drugi so zelo odločni, vendar ni misliti, da bi v doglednem času prišlo do odločilne bitke. Stranka je jugoslovansko orientirana in javno nastopa za jugoslovansko federativno državo. Druge skupine, kakor socialisti in disidenti raznih strank, ne pridejo v poštev. Ostavka vlade Ljapčeva je povsem formalnega značaja. Sobranju je potekala doba in razpisane bodo nove volitve. Kakšna bo nova vlada, je seveda težko prorokovati. Eno pa je gotovo, da ne bo zemljoradniška. Ali ostane na krmilu Demokratski Zgovor, ali pride v roke Malinova, je po dosedanjem poteku krize težko presoditi. Kdor bo vodil volitve, bo seveda po znanih balkanskih tendencah dobil večino in s tem tudi vladu za daljšo dobo. Odločitev je v rokah kralja Borisa, ki v glavnem nadaljuje politiko svojega očeta, kralja Ferdinanda, ki je bil največji zaščitnik pokreta makedonstvujskih in korakal z Italijo.

Krvav sprejem Tardieu-a

Pariz, 23. aprila. kk. Kmetijski minister Tardieu, ki je v zadnjih tednih ponovno javno nastopil zelo ostro proti Briandovi politiki, je bil danes v Toulousu, kamor je šel na otvoritev velike poljedelske razstave, sprejet tako, kakor vodilni ministri niso dostikrat sprejeti. Že ob prihodu na kolodvor v Toulousu je prišlo do živahnega incidenta, ki se je še povečal, ko se je Tardieu eno uro pozneje v odprtem vozu peljal na razstavo. Mnogi na obeh straneh ulic je pozdravljala Tardieuja z avtomobilskimi hupami in piščalkami. Tega oglašujočega hrupa policija ni mogla zadušiti. Tardieu je hotel pokazati, da ne uživa zastoj glas hladnokrvnega moža, ki je dobre volje. Bil je očividno pripravljen na tako demonstracijo. Naenkrat je ustavil svoj voz, vzel iz žepa piščalko in se piskajoč z vsemi močmi postavil na čelo demon-

strantov, ki so ga s kričanjem spremljali na vsem potu po razstavi. Popoldne, ko bi se imeli proti koncu banketa govoriti oficijelni govori, je prišlo do novega resnejšega incidenta. Pred poslopjem je bila zbrana velika množica, katere je hotela vdreti v dvorano, pri čemer je prišlo do krvavih spopadov z ojačeno policijo. Več demonstrantov je bilo pri tem ranjenih. Priti je morala policija na konjih, da je napravila red.

Konferenca Male antante

Bukarešta, 23. aprila. Z. Konferenca ministrov za zunanja dela Male Antante je sklicana za 4. maj. Na tej konferenci se bo razpravljalo vprašanje protekcijskih tarif za agrarne proizvode in o avstronemški carinski uniji.

bogoiskateljstvu Avguščina, ki se ujema z vzhodnimi filozofskimi krščanstva. Vsi jugoslovani brez izjeme smo zrastle na tej kulturni osnovi; v skupnem življenju pa se moramo prizadevati, da se očistimo vseh negativnih elementov svoje duševnosti, naj bodo že prineseni z »zapada« ali z »vzhoda«.

Kateri so ti, smo jasno povedali.

Osebnosti

Ljubljana, 23. aprila. AA. Jutri v petek, 24. t. m. g. ban dr. Drago Marušić ne bo sprejemal strank.

Belgrad, 23. aprila. Z. Danes ob pol osmih so odpotovali gostje belgrajskega nadškofa opat Ljudevit Krčić, Matija Prištenik in dr. Jožef Lončarić. Včeraj so napravili izlet v Topčider in Avalo.

Belgrad, 23. aprila. AA. Prosvetni minister je na podlagi čl. 164 zakona o narodnih šolah dovolil zasebni osnovni šoli usmiljenih sester sv. Vincenca Pavlanskega pri Sv. Duhu v Zagrebu, da smejo še nadalje obstajati s pravico javnosti.

Kongres jugosl. agronomov

Zagreb, 23. aprila. Z. Danes so v sabornici na Trgu Stjepana Radića otvorili svetovni kongres jugoslovanskih agronomov. Prisostvoval je tudi ban dr. I. Perović, armadni general Marić, podban dr. Hodža, zatem zastopnik mestnega župana Muzević, predstavniki upravnega sodišča za zaščito države, general Acimović, predstavnik poljedelskega ministrstva dr. Prohaska, predstavniki prosvetnega ministrstva in Društva jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov iz države. Konferenci je predsedoval profesor dr. Rittig, ki je tudi otvoril kongres, dr. Perović je čestital delu kongresa. Pozdravil ga je zagrebski senator Muzević, a nato predstavnik agronomov iz Poljske Ludowski. V imenu društva jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov je govoril inž. Ribić. S tem je bil svečan del kongresa končan. Kongres je trajal tudi popoldne in bo trajal še jutri. Jutri se bo vršilo tudi poskusno oranje zemljišča z najnovejšimi traktorji v Zagrebu.

„Balkanski teden“

Ankara, 23. apr. AA. Anatolska agencija poroča: V zvezi s prireditvijo balkanskega tedna je prispelo že mnogo udeležencev zlasti dijakov v Carigrad. Vso oskrbo imajo v rokah dijaška društva in Touring-Club.

Sestanek slovanskih botanikov

Varšava, 23. apr. AA. V začetku junija bo sestanek slovanskih botanikov. Sestanek ima nalogo zbližati slovanske znanstvenike in ustvariti čim ožje sodelovanje med njimi. Razen v slovanskih jezikih se bo govorilo tudi francoski.

Napredek Slovakov

Praga, 23. apr. AA. Univ. prof. v Bratislavi Sulteti je napisal knjigo o napredku Slovaške v novi državi. Na podlagi statistike dokazuje, da se je gospodarsko in kulturno v teh 12 letih Slovaška bolj dvignila kakor pol stoletja pod madžarsko vladjo. Slovaški listi, ki so n. pr. pred vojno imeli 40.000 naročnikov, jih štejejo zdaj pol milijona. Razen tega se povzode na državne stroške graje javne knjižnice, dočim je bilo prej komaj nekaj slovaških knjig.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma jasno. Višja temperatura.

Zagrebska vremenska napoved. Spremenljivo. Počasno se bo zjasnilo. Topleje.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamke! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Pisarniška moč

pridna, išče službo. Absolvirala je trgovski tečaj, ima enoletno prakso pri večjem industrijskem podjetju. Službo lahko nastopi takoj. Naslov v upravi pod št. 4460.

Kuharica

za vsa hišna dela išče službo k dvočlanski družini v mestu. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Zanesljivost« št. 4502.

Službodobne

Knjižničar,

ki ima veselje do knjižnice in do organizatoričnega dela, dobi mesto knjižničarja takoj. Plača po dogovoru. Prošnje je treba poslati na upravo »Slovenca« pod značko »Knjižničar« št. 4459.

Sestra-pomočnica

izsolana, izborna kot pomoč pri ordinaciji, se išče k zdravniku-ginekologu. Ponudbe naj se pošiljajo s prepisi dosedanjih spričeval s fotografijo na Dr. Hinko Marič, Varaždin, Gajeva ulica 1. Nastop takoj.

Natakarski vajenec

se sprejme. Kolodvorska restavracija, Maribor.

Hotelsko sobarico

z dobrimi spričevali in večjo nemščino ter kavičije zmožno sprejme — Hotel Štrukelj.

Išče se za bližino Celja

prvovrstna popolnoma samostojna

ženska ali možka moč

z večletno prakso, vajena vseh pisarniških del, če mogoče tudi s prakso v odvetniški pisarni. Ponudbe na oglasni oddel »Slovenca« pod št. 4556, Ljubljana.

Torbarski pomočnik

dobra moč, se sprejme. Dopisi na Ivan Kravos, torbarska delavnica, Maribor.

Pisar, praktikantinja

z znanjem knjigovodstva, stenografije in nemščine išče. Obširne ponudbe nasloviti na: Tehnična pisarna, Ljubljana, poštni predal 307.

Kurjač

dobi službo v kopalnici. Reflektiram na upokojenca. Dopise pod »Kopalnice« št. 4499, na upr.

Pouk

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesijonirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponj!

Stanovanja

Stanovanje

1 ali 2 sobi, kuhinja in shramba se odda takoj pri Sv. Križu 67.

Sobo

novopremljeno v vili od dam. Parket, elektrika, zračno in solčno. — Na razpolago tudi vrt in na željo hrano. — Sredina 5, Prule.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6, II. nadst.

Razpisujemo

nabavo 56 m³ smrekovih ali borovih desk, štafelnov in lat ter 5 m³ hrastovih štafelnov. Podatki in pogoji se dobijo pri Direkciji držav. rudnika Zabukovca, p. Griže pod št. 1801/31.

SVARILO!

Na včerajšnje »opozorilo« g. Gvida Zupana, izjavljava podpisana, da nimava nobenih njegovih pooblastil in naročilnic, in ne delujeva ne za Trg. obrtni industrijski letnik, ne za upravo telefonskega imenika dravske banovine. Radi klevet in uvred pa bo odločalo sodišče.

J. Rožič in Adalbert Finžgar.

Posestva

Hiša

enonadstropna, novoizdana, eno štirisobno, parketirano, dva manjša stanovanja, elektrika, vodovod, kanalizacija in čez 1300 m² vrta, pod Rožnikom naprodaj za 285.000 Din. Naslov v upravi pod št. 4572.

Prodamo

Pubasto perje

čisto čobano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju L. BROZOVIC — Zagreb, Illica 82. Kemična čistilnica perja.

Vino

belo, dobro, čisto, 90 hl, prodaja Ed. Suppanz, veleposrednik, Pristava.

Stalna eksistenca!

Mlekarnstvo na veliko, preskrbljeno z vsemi potrebnimi stroji in drugo opremo, v sredini Zagreba, s stalnimi dnevno plačujočimi odjemalci, z dobrim zaslužkom, je naprodaj. Ponudbe pod K-1668 na Interklam Zagreb, Masarykova 28.

Par težkih konj

z vozovi in opremo se prodaja. — Poizve se pri Stavbni družbi »Gradidom«, Ljubljana, Sredina št. 15.

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh

Razno

Brez defekta

boste vozili s kolesom tudi po žeblih, ako uporabljate Peralin, ki stane 15 Din in se dobi v vseh boljših trgovinah. Kjer ga nimajo, naročite direktno pri nas. Peralin, Ljubljana, Poštni predal 245. Preprodajalce sprejememo povsod.

GRAFOLOG

s številnimi priznanji iz tu- in inozemstva, Vam hoče vse Vaše lastnosti in navade iz rokopisa povedati, ako mu še danes pišete. Za stroške lahko priložite 3 dinarje v znamkah. Dopise na upravo pod »Grafolog« št. 4550.

Obrt

Pozor dame!

Trajno ondulacijo najceneje izvršuje salon Hešik, Ljubljana, Kolodvorska 35

OPEKA

zidake polne in votle, strešnike vseh vrst, oblikovnike za betonske stropove, drenažne cevi itd. priporočila po zelo ugodnih cenah opekarna Emona. Naročila se sprejemajo v pisarni v Ljubljani, Dunajska c. 23 in na opekarni »Emona« Brdo-Vič.

Pridobivajte novih naročnikov!

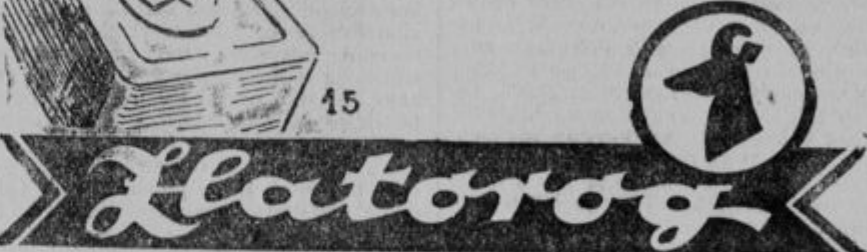

Nekoč pa Zlatko je razlezel: sosedino uzrla je perilo — zakrpano, zamazano, zaprano... »Soseka ljuba, mar še ni vama znano,

kako perilo belo se varuje in kje se mlo Zlatorog kupuje?« — Soseka jo poslušala le vneto — odšel po njenem se ravna nasvetu...

Oj zlati Zlatko — glas gre okrog: nad vse je terpentinsko mlo Zlatorog!

(Nadaljevanje sledi.)

Shranitev kožuhovine

in obleke preko poletja sprejme najkulantneje A. Kassig, Ljubljana, Zidovska ul. 7.

Koruzo za krmno

oddaja najceneje veletrgovina žita in moka A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Ofertna razprodaja posestva

Daje se na občno znanje, da je Stubenbergovo grajsko veleposestvo naprodaj v celoti ali pa po posameznih kosih.

Naprodaj stavljen posestvo obstoji:

1. Iz grajske Gornji Cmurek z okoli nje ležečimi poljedelskimi in gozdnimi parcelami v kat. obč. Trate, Zg. Velka in Vratji vrh.
2. Iz dveh vinogradnih posestev v kat. obč. Dražni vrh.
3. Iz travnikov in njiv v kat. obč. Konjice.
4. Iz vinogradnega posestva v Noričkem vrhu.
5. Iz gozda v kat. obč. Boračeva.

Ta posestva v skupni izmeri okroglo 400 oralov, se prodajo ali skupaj, ali pa posamezno, kakor si kupci izvolijo.

Natančnejše informacije daje oskrbnikstvo grajske Gornji Cmurek, pošta Marija Snežna na Velki, in Fran Stupica, notar pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

Kupci se vabijo, da stavijo pismene ponudbe z navedbo predmeta in cene, najkasneje do 3. majnika tega leta na roke Frana Stupica, notarja pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

Tovarniška zaloga dvo- koles, šivalnih strojev

in vseh nadomestnih delov, ter pnevmatike najceneje pri

Franc Saunig, Ljubljana, Pražakova ulica št. 2 nasproti Gospodar. zveze ob Dunajski cesti. Specijalna mehanična delavnica

TVRDKA ANT. KRISPER naznanja, da je umrl njen dolgoletni uslužbenec, gospod

FRANC ČARMAN

dne 22. t. m. po dolgotrajni bolezni.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v petek, dne 24. t. m. ob 14 izpred hiše žalosti Galjeveca št. 160 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 23. aprila 1931.

V globoki žalosti naznanjamo pretržno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, mati, sestra, teta in svakinja, gospa

Marija Grčar roj. Grm

soproga pekoveškega mojstra

dne 23. t. m. po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 25. aprila 1931 ob 2 popoldne od doma žalosti, Poljanska cesta 25, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 23. aprila 1931.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Prerano in nepričakovano nas je zapustila naša najplemenitejša žena, najboljša mati in stara mati, gospa

Marica Jeruc

soproga tajnika Mestne hranilnice ljubljanske

Pogreb predrage pokojnice bo v soboto, dne 25. aprila 1931 ob 4 popoldne od doma žalosti, Celovška cesta št. 134 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Zg. Šiška, dne 23. aprila 1931.

Oton Jeruc, soprog. Marija por. Široky, Janez, Martina, Oton, Jože, otroci. Ing. Vasilij Široky, zet. Marta Široky, vnukinja — in vse ostalo sorodstvo.

Brez posebnega naznanila.

Mestni pogrebni izvod v Ljubljani.

Železnica Št. Janž-Sevnica

Iz Belgrada poroča Agencija Avala, da je razpisana gradnja proge Št. Janž-Sevnica z normalnim tiru v dolžini 12 km; dalje proge Vavračin-Koprivnica z normalnim tiru v dolžini 42 km in Priboj-Prijepolje z ozkim tiru v dolžini 28 km.

Graditev prog se bo finansirala potom dolgoročnih kreditov. Interesenti lahko stavijo svoje ponudbe za vse tri proge skupno ali za vsako posebej. Ponudbe je treba predati do 15. junija v zaprtih kuvertah v ministrstvu prometa, oddelek za železnice. V ponudbah mora biti označena podinska cena.

Proga Št. Janž-Sevnica (ki bo po najkrajši poti vezala progi Zidani most-Zagreb in Ljubljana-Novo mesto-Karlovce) bo igrala v gospodarskem, mednarodno turističnem, kot rokadna v strateškem, kakor tudi v lokalnem in tranzitnem prometu zelo važno vlogo šele po dograditvi najkrajše zveze — Ljubljane s sušaško progo čez Kočevje.

Ker je razpisana licitacija za gradnjo nove proge Sevnica-Št. Janž, smo se informirali na merodajnem mestu o projektu nove proge.

Ze leta 1922. je bila ta proga v narodni skupščini uzakonjena, leta 1923. pa je bila pri ljubljanskem ravnanstvu državnih železnic osnovana sekcija za trasiranje novih slovenskih prog. Vodja te sekcije je bil inž. R. Kavčič, ki je tudi snemal teren za to progo v merilu 1:2000. Pravo traso, ki je v glavnem tudi obveljala, je položil že znani slovenski projektant inž. Klođič, v letih 1923-24. Leta 1927. so se začeli izdelovati detajlni projekti za to progo, 15. oktobra lanskega leta pa se je vršila že prva licitacija za graditev te proge in še nekaterih drugih. Na žalost lanske leto licitacija ni uspela, zato je sedaj razpisana ponovna licitacija.

Proga poteka v glavnem takole: Začenja se ob progi Trebnje-Št. Janž tam, kjer izteka Hlina v Mirno, ob ostrem kolenu železniške proge, približno 2 km pred postajo Št. Janž. Ob tem kolenu bo ležala nova izhodna postaja Tržišče. Konec proge od Tržišča do Št. Janža bo po izvršeni gradnji te zvezne proge služil najbrže le še rudniškemu prometu. Nova proga bo tekla iz Tržišča do Sevnice ves čas na levi strani Mirne in bo merila približno 12 km. Projektirana je v sredi med Tržiščem in Sevnico še ena postaja, približno pri

km 6. Proga bo sekala nekaj ovinkov in bo imela zato več tunelov, v skupni dolžini približno 1 km. Največji projekt na tej progi pa bo železni most čez Savo pri Sevnici v bližini izliva Mirne v Savo. Od mostu bo vodila proga v ostrem ovinku na sevnško postajo, ki se bo kot priključna postaja povečala. Uvoz v postajo na Sevnici se bo vršil brez ustavljanja, torej od zapadne strani; s tem bo omogočena direktna zveza Ljubljana-Trebnje-Tržišče-Sevnica-Zagreb.

Vzhodna Dolenjska bo dobila s to progo izredno kratko in direktno zvezo z Zagrebom, razbremenjena bo hkrati dosedaj edina proga Ljubljana, Zidani most-Zagreb, kar se bo v osebnem in tovarnem prometu gotovo ugodno poznalo.

Gradnja proge bo stala okrog 35 milijonov dinarjev, visoka številka gre na rovaš nujno potrebnih tunelov in mostu čez Savo. Proga bo torej stala približno 3 milijone na kilometer. Ako sedaj razpisana licitacija uspe, lahko upamo, da bodo začeli z graditvijo prihodnjo pomlad. Događena bo proga z vso verjetnostjo v dveh letih, tako da bo izročena nova proga spomladi leta 1934. prometu.

Primorske novice

Triški tisk. »Il Popolo di Trieste« še vedno izhaja Letos je sicer vlada z ozirom na sušo v državnih blaginjah ukrenila, da se ustavijo podpore nepotrebnim fašistovskim listom, toda glede tržaškega Popola je Mussolini ukazal, da naj ne preneha z izdajanjem. Vlada smatra, da je v Trstu še dovolj bogatih kapitalistov in da naj ti, oziroma industrijski sindikati, skrbijo za denar. Za sedaj list torej še izhaja, a odpustili so mnogo delavstva in vedno jim denarja manjka. »Il Piccolo« se dobro rentira. V preteklem letu je imel šest milijonov dobička.

Stiska v goriški okolici je velika. Posebno je prizadet Miran, ki je živel od čevlarske zadruge »Adrijac. Likvidacija Zadrugne zveze, pri kateri je najela zadruška milijonsko posojilo, je potegnila s seboj tudi »Adrijac«, ki je pod upravo fašističnih komisarjev že itak zašla na rob propada. Inventar, ki je pred leti predstavljal milijonsko vrednost, ponujajo danes fašistični likvidatorji za 150.000 lir! Boda v vasi je tako velika, da hodijo otroci nekdanjih čevljarjev od hiše do hiše prositi kruha. — V Podgori bo kmalu izbruhnila prava lakota. Odkar so Brunnerjeve tovarne odpustile skoraj vse delavstvo, nima pol vasi kaj jesti. Otroci hodijo prositi v Gorico.

Izseljevanje narašča. V zadnjem času se je izselilo mnogo kmetov zlasti iz Vipavske doline. Kmetje ne morejo vina vnovčiti za nobeno ceno. Ponujajo ga že po 50 stotink. Ker jim primanjkuje hrane, bežijo čez mejo.

Šelenburgova buči

Ljubljana, 23. aprila.

Danes je vso noč bučal po Šelenburgovi ulici močan kompresor, ki je gnil dve leti, s katerimi razkopavajo delavci betonski temelj ceste. Sicer ne vemo, če je nočnega kalilca miru zapisal stražnik, gotovo pa je, da so vriski gostov, ki so okrog polnoči odhajali iz kavarne, naravnost utonili v

ropotu strojev. Tu je lahko marsikdo poskusil svoje grlo, seveda ga ni bilo junaka, ki bi ugnal ropot motorja in obeh dlet. Prav verjetno je, da so se danes stanovanjci Šelenburgove resno prižigali, ker niso mogli vso noč spati. V tolažbo jim povemo, da bosta stroja delala samo še danes, najbrže tudi še v prvih urah noči, potem pa bo betonskega temelja konec. Marsikdo bi se čudil, zakaj taka naglica. Šelenburgova je prvič važna prometna žila, ki ne sme ostati dolgo časa zaprta, drugič pa se tudi mudi tramvaju v mestu, ker mora biti viška proga do konca maja gotova.

Z izkopi temeljev na viški progi so prišli sedaj do Rimske ceste do vogla, kjer bo zavila proga v Gradišče. V Gradišču povsod izkopavajo stare plinske vode in jih polagajo na novo, nakar bodo začeli s temeljnimi deli za tramvaj tudi v Gradišču. Oba konca proge bosta trčila skupaj nekje pred nunsko cerkvijo.

Novice iz Kranja

Bodite previdni. Danes in petek 24. in jutri v soboto 25. aprila bo imela orožniška četa v Kranju na strelišču v Struževem streljanje s puškami in avtomatičnimi pištolami. Začetek je ob 8.30. Na potrebnih mestih se bodo postavile straže in tudi izvešila rdeča zastava. Prebivalstvo se opozarja, da ob omenjenih dneh ne hodi blizu strelišča.

Cin podjetnosti. Ta teden se je pred hotelom »Jelen« pojavil eleganten precej velik avtomobil znamke »Chevrolet«, ki ima prostora za kakih 8 do 10 oseb. Hotelir pri »Jelenu« g. Blagne si je nabavil ta avtomobil v svrhu boljše potnikov in gostov na kolodvor ali obratno.

Kranj dobiva tuj kolorit. Industrija je med različnimi dobrotami in koristmi prinesla v Kranj mnogo tujcev. Zato se danes v Kranju prav nič ne smeš začuditi, če boš kje na cesti ali v lokalni, ali na priveditvi naletel na cele skupine, ki razpravljajo in se menijo v blagodonečnem nemški govorici. Celo kakse pesmi boš imel priliko slišati, ki jih dosedaj nisi znal, tudi kak »skromen izraz«, ki smo ga bili Slovenci deležni v obilni meri v predvojni in medvojni časih, boš moral na tihem požreti in rdeč boš postal v obraz, če si le količjak zaveden Slovenec v dejanju. Če si pa tak — in dosti je takih — da se boš sam rad družil s tuji, pel z njimi, zelo rad postregel s svojim znanjem nemščine, boš stalno pri omizju tujcev, nemško govorečih, potem nisi vreden biti sin slovenske matere, potem tajiš svojo narodno zavest zaradi bojazljivosti, ali pa zaradi profita. To smo hoteli, da bodi enkrat za vselej pribito. Dolžnost gotovih krogov je pa, da se taki pojavi v kati zatro.

Davščina na blagovni promet. Stranke, ki žele tudi za l. 1931. davščino na blagovni promet pri mestni občini pavšalirati, se naj zglašajo čimprej v občinski pisarni in stavijo svoje ponudbe. To lahko storijo tudi pisмено. Kdor se bo odtegoval plačilu te davščine, ga zadene kaznen v desetkratnem iznosu nanj pripadajočega davka.

Skrivnost umora pred 4 leti

Umor finančnega stražnika Resnika na avstrijski meji

Maribor, 23. aprila.

Dne 7. septembra 1926 je finančni pripravnik Janko Resnik čval našo severno mejo v bližini Ceršaka. Po službenem nalogu je nastopil naporno službo zjutraj in se podal še pred šestu uro na svoj položaj. Tiho in nič hudega sluteč je zavil ob potoku v Ceršakem gozdu proti avstrijski meji, ko je zaslišal, da nekdo prihaja in v tem trenutku opazil štiri moške postavne za nahrbtniki na plečih ter jih pozval »Stoj!«. Četvorica je obstala, dvignila roke kvišku in se mu počasi približevala. Resnik, mož krepke in močne postavne, ki je verovaval v svojo moč in mladost, pač ni slutil, kaj ga čaka.

Zaklanega in razmesarijenega so našli drugi dan, 8. septembra 1926 poslane patrle finančnih stražnikov in orožnikov Resnika,

Vinko Bezjak

mrtvega in zaklanega, napol klečečega ob potoku kakor bi nameraval piti vodo. Na skritem prostoru je ležalo njegovo truplo. V bližini je ležal njegov plašč in čepica. Smrtica, ki je tu rastla, je bila izruvana. Na zemlji, travi in listju nizkega grmičevja pa je bilo polno osušene krvi. Našli so veržico pohojeno med krvavim listjem, puške in bajoneta pa ni bilo nikjer. Po teh znakih sodeč se je morala vršiti med pokojnim Resnikom in napadalci ostra borba za življenje in smrt. Ni dvoma, da se mladi, močni in dobro oboroženi mož ni dal zlahka usmrtiti. Takoj je bilo razvidno, da je bilo več napadalcev, ki so Resnika najprej razorožili, omamili z udarci po glavi in nato zverinsko zaklali.

Kdo je morilec?

Na prvi pogled je bilo jasno, da so Resnika usmrtili le tihotapci, ker je bil le njim na poti. Med tovaršili in ljudstvom je bil pokojni Resnik zelo priljubljen. V tej smeri uvedene preiskave niso bile brez uspehov. Ljudje že sami, ki poznajo razmere, so obsodili znanega tihotapca Bezjaka, povsod znanega pod imeni »Cenc« ali »Šentjurčan« in njegove pajdaše. Po napornem in najvestnejšem zasledovanju so ga našli skritega v nekem skednju pri Sv. Lenartu v Slov. goricah dne 22. novembra 1926. Ujeti Bezjak pa je odločno zanimal vsako krivdo glede umora finančnega pripravnika Resnika. Trdovratno je tajil vsako najmanjšo okoliščino, le edino to je priznal, da je bil dan pred umorom v Avstriji. Nepridacovano in čudno naključje ter intenzivno zasledovanje naših varnostnih oblasti je v temo zaviti stvari dalo svetlejši senci in zadevo pojasnilo. Dne 1. decembra 1926 je patrula prijela Dominika Jamernika, starega komaj 17 let, o katerem pa je bilo znano, da je bil najmlajši član »Cencove« tihotapske družbe.

Kaj je izpovedal Jamernik?

Pri zaslišanju je Jamernik priznal odkrito, da so on, Bezjak, Klemensberger in Golob umorili Resnika. Pokazal je orožnikom tudi natančno mesto, kjer so našli Resnikovo truplo. O umoru samem pa je pripovedoval, da so se kritičnega dne zjutraj dobili, kakor so se dogovorili, na meji ob 5 zjutraj v nekem gozdu. On in Golob sta čakala na Bezjaka in Klemensbergerja, da jima pomagata nesti. Prišla sta ob dogovorjeni uri iz Avstrije in prinesla seboj množino tihotapskega blaga. Med potjo gredeč je Bezjak govoril, če naletijo na tistega financarja, da ga morajo vkup vdariti. Grede so se točno dogovorili, kako bodo izvršili svoj napad, če se srečajo. V grapi, kjer se ga še niso nadejali, so začuli iz zasede klic »stoj!«, nakar so obstali in vsi štiri dvignili roke, nato se pa počasi približevali financarju, ki so ga opazili s pripravljeno puško.

Gredeč so si mežikali in dajali znamenja s komolci. Prvi ga je zgrabil Golob, ko se mu je približal, za puško in s tem preprečil, da bi Resnik streljal. Od zadaj je skočil nanj Klemensberger ter mu zamašil usta, Bezjak pa je potegnil nož ter ga zabodel pod brado. Nato so ga podrli na tla, nakar ga je Bezjak še nadalje zabadal, Klemensberger pa ga je tolkel s puškinim kopitom po glavi, on, Jamernik, pa ga je držal za noge. Ko so ga tako zaklali, so ga zavlekli k potoku in si nato umili roke, ter se poslovili in razšli.

Alojzij Golob

Aretacija ostalih pomagačev

Klemensbergerja in Goloba so na podlagi Jamernikovih izpovedi takoj aretirali. Sta pa tajila vsako soudeležbo pri umoru. Tudi je zanimivo, ko so konfrontirali Jamernika z Bezjakom, ga Jamernik ni hotel poznati. Brezdvomno ga je dobro poznal, toda bal se je njegovega maščevanja.

Pred poroto

Dne 5. oktobra 1927 so sedeli Bezjak, Klemensberger, Golob in Jamernik pred mariborsko poroto. Bili so pa vsled pomanjkanja dokazov oproščeni z 8:4 glasovi. Jamernikova izpoved ni bila verodostojna že iz razloga, ker je nekoliko slaboumen in pa ker je sodna komisija mogla le približno ugotoviti uro stražnega in zverinskega umora Resnika, tako da so obtoženci na zvit način mogli zabrisati pravo sled.

Potekla so leta...

Malo je zločincev, ki bi jim vest mirovala, ali pa da bi znali čuvati molčečnost in tajno svojih dejanj. Prej ali slej se izdajo. Tako se je zgodilo tudi v tem zagonetnem slučaju. Kakor Bezjak tako tudi Golob sta po preteku treh let večkrat pripovedovala o umoru. Spretno so se znali vsi umikati pravemu bistvu. Golob, ki je bil med tem časom zaprt v Lipnici v Avstriji, je večkrat pripovedoval kaznjencem, kako so tihotapili saharin v Jugoslavijo in razlagal o umoru, kako so ubili financarja. Tudi Bezjak je ob neki priliki, ko se je sprl s svojim gospodarjem Leskovikom pri Sv. Lenartu v Slov. goricah zagrozil, da je enega že ubil, njega pa še bo.

Dne 11. februarja 1930 so prijeli avstrijski financarji Bezjaka na meji in mu pri tej priliki namigavali o umoru Resnika, nakar je odvrnil: »Da, toda dokazali mi niste nič...« Vse to je prišlo na uho državnemu pravniku. Ker se je Golobova razlaga o umoru Resnika popolnoma strinjala s prvotnimi izjavami Jamernika, ki jim takrat niso verjeli, je vse štiri ponovno spravila na zatožno klop.

Umorjeni Janko Resnik je doma iz Moravc pri Litiji, iz ugledne katoliške hiše. Njegov oče je dolgoletni župan v Moravčah.

V porotni dvorani

V prejšnji porotni dvorani se je pričela obravnava proti obtoženi četvorici. Naval občinstva k razpravi je bil izreden. Občinstvo je sprejemalo posamezne izpovedbe obtožencev z najrazličnejšimi komentarji. Senat je bil sestavljen sledeče: ss. Lenart, predsednik; dr. Lešnik, Zem-

Dominik Jamernik

ljič, Kolšek in Ažman prisodniki. Obtožbo je zastopal dr. Dev. Zagovorniki so bili: dr. Šnuderl, dr. Kumbatovič in dr. Reisman, zapisnikar dr. Planinšek. K razpravi je bilo povabljenih nad 100 prič iz raznih krajev obmejnega ozemlja. Dopoldne se je vršilo zasliševanje vseh štirih obtožencev, ki so slejkoprej tajili vsako krivdo.

Obtoženec Bezjak.

Prvi je bil zaslišan Bezjak. Predsednik: Ali ste krivi?

Bezjak: Ne.

Predsednik: Vi ste ja znan tihotapec in imate svoje pajdaše, ki vam pri tem pomagajo. Obtoženec molči.

Predsednik: Kolikokrat ste pa šli v Avstrijo z Golobom?

Bezjak: Mislim, da enkrat. Tedaj je nenadoma vstal soobtoženec Golob in dejal z močnim glasom: Ni res, gospod predsednik. Večkrat sem šel z njim čez mejo.

Predsednik: Zakaj pa ste se takrat po umoru Resnika skrivali?

Bezjak: Ker so me financarji vedno lovili.

Predsednik: Ali niste vedeli, da vas zasledujejo orožniki, ker je bil Resnik umorjen?

Bezjak: Da.

Predsednik: Vidite torej vse govori za to, da ste v Avstrijo hoteli pobežniti.

Nadalje vprašuje predsednik: Ali vas niso nekoč na meji obstreli financarji v nogo?

Bezjak: Res je.

Predsednik: Pa ste menda okoli govorili tedaj, da bote »enemu v srce pogledali«. Se kaj spominjate na to?

Bezjak: Ni res. Ne spominjam se tega.

V tem smislu se je zasliševanje nadaljevalo. Veliko je bilo zaslišanih avstrijskih prič, ki so v glavnem izpovedale, da je Golob pripovedoval, da je bil soudeležen pri umoru, izvršenem nad Resnikom.

Popoldne se je nadaljevalo zasliševanje ter trajala razprava ob času poročila še dalje. Jutri se nadaljuje.

Franc Klemensberger

Lov na steklega psa

Zg. Sv. Kungota, 21. aprila.

Tudi kungotški lovci se včasih v svojem poklicu odlikujejo. — Tako sta se odlikovala gospoda Mann Stanko, posestnik in gostilničar na Kozjaku, in lesni trgovec Celcer Alojz iz Gradiške.

Dne 19. t. m. se je pojavil v Zg. Kungoti sestradan, precej velik, po hrbtu črn, volčji a ne čistokrven pes, ki je popadal pripete pse, šel jih je celo napadat v njihove hišice, napadal ljudi, ki so se mu srečno obranili. Ljudje spoveda niso obračali na tega nevarnega psa nobene pozornosti, dokler ni ta steklič prikolovratil do gostilne g. Mann Stanka. Tam je jel napadati nekega vozniaka, ki je stal pred gostilno s konji, in sicer najprej hilpea, ki je čuval konje. Kako trdovraten je bil pes, ki je razvidno iz tega, da je skočil za voznikom na voz, pri čemur se je hilpeu posrečilo psa, ne da bi ga pes ugriznil, vreči z voza.

To je opazil g. Mann in takoj po videzu spoznal, da ima nevarnega gosta na svojem dvorišču. Skočil je po dvocevko in jel za psom streljati, a pes jo je srečno popihal dalje. G. Mann, zavedajoč se svoje dolžnosti, se je podal na energično zasledovanje, tekkel požrivalo za steklim psom, ki je pred zasledovalcem mimogrede napadel in ugriznil še štiri pse.

Videl je to pravcato dirko tudi g. Celcer, ki je pristopil g. Mannu na pomoč, pri čemur se je končno posrečilo g. Celcerju ustreliti nevarnega napadalca živali in ljudi. S tem se je vsa nevarnost preprečila, ker bi brezdvomno pes postal za tukajšnji ves okraj katastrofa. Da smo se te nevarnosti izognili še o pravem času, se moramo zahvaliti gg. Mannu in Celcerju. O tem je bila obveščena tudi žandarmerija, katera je ukrenila vse potrebno.

Občinstvo se opozarja, da kleteške in sumljive pse takoj prijavijo konjaču ali orožnikom, posebno tukaj, ki se nahajamo v obmejnem pasu, ker ni izključeno, da pridejo takšni psi čez mejo.

Bobneč udar iz Prage

Dr. Beneš odklanja nemško zvezo - Avstrija in Nemčija prideta na zatožno klop v Haagu

Praga, 23. aprila. Z. Zunanji minister dr. Beneš je podal danes v poslanski zbornici obširen eksponat o nemško-avstrijski carinski uniji. Najprej je razmotril argumentacijo nemškega zunanjega ministra dr. Curtiusa in označil kot nezdružljivo njegovo stališče, da se ima načrt carinske unije kot nepolitična akcija proučevati v Ženevi izključno samo z juridične strani. Vprašanja gospodarske operacije večjega stila niso nepolitične zadeve, posebno ne v tem primeru, ker je tu vedno v ozadju Anschluss. Klavzula v avstrijsko-nemški predlogi glede varovanja samostojnosti manjše države ima samo akademsko vsebino in pomen.

O predvidevani usodi nemško-avstrijskega carinskega načrta je izjavil dr. Beneš: Skoro gotovo je, da se bo s tem vprašanjem bavilo mednarodno razsodišče v Haagu. Ni dvoma, kakšno stališče bo zavzel Haag, ker je smisel in besedilo versajske in saintgermanske mirovne pogodbe ter ženevskega protokola iz l. 1922 absolutno jasno. Dr. Beneš ne veruje, da bo Ženeva pred vsem mednarodnim svetom vtaknila glavo v pesek. Edini resni argument za carinsko unijo je trditev Avstrije, da ne more čakati na evropske rešitve. Ta argument pa ni zadosten, temveč je samo očitek onim, ki v Ženevi delajo prepočas. Splošni življenjski nivo v Avstriji je daleč boljši kakor v Romuniji, Madžarski in Jugoslaviji. V gospodarskem pogledu smatra dr. Beneš načrt carinske unije kot tak, da ga ni mogoče realizirati. Tu sploh ne gre za carinsko unijo, ker se je obdržal sistem vmesnih carin. Nobena carinska država ni primorana ta načrt priznati za carinsko unijo. Klavzula največjih ugodnosti se uveljavlja še nadalje nasproti Nemčiji kakor nasproti Avstriji. Francija je to že izjavila in Češkoslovaška bo storila isto. Odstranitev klavzule bi pomenila splošen kaos v Evropi in gospodarsko vojno vseh proti vsem. Drugi gospodarski vzrok proti načrtu tiči v tem, ker bi nameravana carinska unija pomenila zvišanje agrarnih in industrijskih carin Avstrije na nivo Nemčije. Če bi Češkoslovaška pristopila, bi se

zgodilo isto. Češkoslovaška ne more vstopiti v tako kombinacijo, ker bi se izpostavila gospodarskemu boju onih držav, ki se ne odrečejo klavzuli največjih ugodnosti. Tega boja ne bi vzdržala. Kar bi v bloku pridobila, bi za mnogokratnik izgubila v ostalem svetu. Politično bi Češkoslovaška v bloku 70 milijonov ljudi izgubila skoro vsak pomen. V par letih bi bila gospodarsko z Dunajem in Berlinom tako zvezana, da bi izgubila vso svobodo političnega gibanja. Dr. Beneš je dostavil: Tega ne rečem iz nenaklonjenosti nasproti Nemčiji. Spoštujem Nemčijo in Nemce, njihovo visoko knižaro, moč in delavnost, toda današnji politiki Nemčije pri najboljši volji ne morejo dati jamstva za bodoče politike. Češkoslovaška ne more pristopiti k nobeni kombinaciji, ki ne bi bila dogovorjena v Ženevi ali vsaj v sporazumu z glavnimi interesi. Brez sporazuma med Berlinom in Parizom v Evropi ne bo miru.

Češkoslovaški strokovnjaki so izračunali, da bi carinska unija ohromila okoli 40% avstrijske industrije, nadaljnih 30% pa spravila popolnoma pod varštvo in vodstvo Nemčije.

Dr. Beneš priha na sklepa, da se morejo današnje gospodarske težave odpraviti samo potom vseevropskega načrta v duhu Ženeve. Seveda ni nobene enostavne formule za gospodarsko krizo, ki bi rešila vse. Treba je problem razdeliti v njegove glavne sestavne dele in poskušati, da se kriza reši v etapah. Predvsem gre za rešitev agrarne krize v agrarnih državah jugovzhodne in centralne Evrope. Potem bi šlo za to, da najvažnejše evropske industrijske države zavzamejo enotno stališče glede problema agrarnega bloka, in končno za to, da napravijo industrijske države prve poskuse za evropski dogovor o industrijski produkciji. V tem vseevropskem dogovoru bi morale biti pridružene tudi nečlane Društva narodov, predvsem Sovjetska Rusija.

Rešitev agrarne krize

Dr. Beneš je potem pojasnjeval, kako si predstavlja rešitev agrarne krize. Velike industrijske

države Francija, Nemčija, Italija, Belgija in Švica bi se morale med seboj zediniti, da bi agrarne presežke agrarnih držav razdelile med seboj in na te kvantitete dovolile preferenčno carino. Ta organizacija bi bila v posameznih državah različna, v Češkoslovaški morda državni monopol. Industrijske države ne bi smele zahtevati za to nobenih protikoncesij, temveč nasproti agrarnim državam se naprej obdržati klavzulo o največjih ugodnostih. Za rešitev industrijske krize pa ni nobenega drugega sredstva kakor dogovor med industrijskimi državami o mednarodnem reglementiranju produkcije in distribucije blaga, obenem z dogovorom glede nekaterih načel socialne zakonodaje in glede skrajšanja delovnega časa. Bilo bi najbolje, če bi se sklenile takih dogovorov prepuščala posameznim industrijam samim, kakor se je to zgodilo pri mednarodnem dogovoru sladkorne industrije. Paralelno s temi akcijami mora iti mednarodna akcija za preskrbo cenega kredita. Na koncu je dr. Beneš pohvalil nemškega zunanjega ministra dr. Curtiusa, da je iz lastne iniciative predložil načrt carinske unije tudi evropskemu odboru v Ženevi. To je pot, po katerem bi Nemčija morala iti že od vsega početka. S presečenjem in največjim razočaranjem je čital uradni dunajski komunik, katerega grajo dunajski listi, ker je objavil vesti o carinski uniji in s tem deloval za »sovražniške onkras meje. Pod temi sovražniki je bila mišljena tudi Češkoslovaška. Dr. Beneš obznanjuje ta incident, ki bi se v Češkoslovaški ne mogel zgoditi. Nasprotno je Češkoslovaška odkritostno prijateljskega mišljenja nasproti Avstriji in njeni vladi. Taka je bila vsaj njegova politika kot zunanjega ministra skozi dvajset let. Dr. Beneš upa, da bo razmerje z Nemčijo še nadalje ostalo odkritostno in prijateljsko. Mnenja je, da bi zadnji dogodki prej dovedli do gotovega zblizanja držav male antante z Madžarsko, če jih bodo na Madžarskem pravilno upoštevali. Dr. Beneš svari pred tem, da bi kdo mislil, da bi države male antante v tem vprašanju ne bile enega naziranja. Prvotno kolebanje v Jugoslaviji in Romuniji je nastalo samo radi začetne desorientacije.

Ameriška mladina

Za otroka se v Združenih državah prične šola mnogo prej kakor v starem svetu. Še pred vstopom v ljudsko šolo prične mladi ameriški državljani posejati obilgaten otroški vrtec in dnevno se jim javljajo glasovi, ki priporočajo, da naj bi se ustvaril še nek predotroški vrtec, ki bi sprejemal otroke takoj ko shodijo. Radi tega sistema zapadejo otroci že v najnežnejši dobi neizbežno duševni in telesni unormiranosti. Prav vsi gredo eno in isto predpisano pot: otroški vrtec, ljudska šola, višja šola, kolegij in univerza. Vsa njihova duševnost in njihovo mišljenje zadobi enako smer.

Vzrok, da otrok tako zgodaj prične polajati javno vzgojne zavode, je dvojen. Prvi je v Amerikancu zelo razvit čut skupnosti in ima živo potrebo po družbi, drugi je pa malokje družina tako v ruševinah kakor v Ameriki.

Amerikanska družina ni več primerna za vzgojo otroka, kajti dnevno življenje se odigrava v blaznem tempu. Potem je moderna Amerikanka zelo komotna in nagnjena k luksusu, oče je pa ponavadi ilak trajno odvojen iz družine. Otroci so breme in zato se jih starši kar moč hitro iznebe in jih pošljejo v otroške vrte in šole, kjer polagoma postanejo državljani, a ne oslonecji otroci. Amerikancem se izgublja čut za družinsko življenje. Otroci postanejo zelo hitro samostojni ne samo v mišljenju, ampak tudi gospodarsko, in to svojo nezavisnost ohranijo tudi napram staršem. Mlademu Amerikancu ni oče dostikrat nič več kakor starejši poslovni tovariš.

Podoben razmerje je tudi do učiteljev. Na ljudski in srednji šoli so učne moči večina ženske. Neverjetno velik je naval ženskih moči k učiteljstvu. Do 80% vseh učnih moči tvorijo ženske. Učiteljica navadno smatra svoj poklic kot nekaj prehodnega, dokler ne dobi boljše plačanega mesta ali se poroči. Zato je tudi razumljivo, da nivo ameriške šole mnogo zaostaja za visoko razvitim šolstvom starega sveta.

Redko najdemo v učiteljskih mestih. Učiteljski poklic tudi ne uživa posebnega spoštovanja. Ako se o kakem mladem možu pripoveduje, da je postal učitelj, takoj zaslišite začudeno vprašanje: »Ali ni mogel postati kaj boljšega?«

Omenbe vredno je tovariški razmerje med mladino in učiteljstvom. Učitelj je svojim mladim učencem starejši prijatelj, tovariš in svetovalec. Ameriška šola ne pozna razrednice, ne strogega razrednika, ne inspekcij in tudi ne karcerja. Otroci se drže discipline in se prilagode zahtevam, ki so v navadi. Imajo za čast, da strogo pazijo na vpeljani red.

Amerikancem je svoboda in samostojnost nad vse. Zato tudi nimamo enotnega šolskega tipa v Ameriki. Vsaka država ima lastne šolske zakone in vsi poskusi, centralizirati šolstvo in ustvariti neke vrste prosvetno ministrstvo v evropskem smislu, od kodar bi se ucejalo šolstvo do zadnje vasice, so propadli na odporu prebivalstva. Razne države imajo torej različno šolstvo, a mnogokje je vpeljan sistem, da otroci v treh oddelkih posejajo pouk, in sicer en del dopoldne, drugi popoldne in starejši zvečer. Tudi izdatki, ki jih izdajajo države za svoje šolstvo, niso posebno obilni. Enoletni ameriški dohodek je preračunan na 90 milijonov dolarjev. Od tega se porabi za šolstvo komaj 2 in pol milijona. Nasprotno pa se izda za avtomobile 12 in pol milijona in skoraj 2 milijona za zvečilni gumij. Poraba zvečilnega gumija skoraj dosega vsoto, ki jo Amerikanci dajejo za svoje šolstvo.

Navadno slišimo o ameriški mladini krilatice, kakor: »Mnogo sporta, malo znanja« ali »že otroka se nauči pridobivati denar!« Toda čim dalje proučavate ameriške razmere, tem opreznije bodeš s podobnimi sodbami. Povprečna izobrazba Evropejca je za enkrat gotovo še višja, kakor ameriška.

Vendar pa ni mogoče trditi, da bi se splošno naš akademski posvetil s čistejšo ljubeznijo in večjo gorečnostjo znanosti in svojemu bodočemu poklicu, kakor njegov ameriški tovariš. Gotovo, tudi evropski študent se trudi za uspehi. Toda da naša mladina nima toliko veselega optimizma, je vzrok velikokrat v tem, da je ji po vseh krizah in težavah solskih let končno zaprta pot v življenje. Za naš akademski narasček je mnogo težje, kakor za onega preko Oceana. Mora si vsakdo posebej na ozkem preobljudelem in gospodarsko razrušenem terenu šele utvariti eksistenco. Odtod tudi duševna pripravljenost izseljencev, da se kar moč hitro podvržejo ameriški duhni izenačenju. V Ameriki najdemo, česar jim domovina ni mogla dati: dela in kruha. Ameriškega akademika res ne teži preveliko znanje. Toda srečen je, telesno zdrav in v sportu utrjen ter samozavesten.

Ameriški študent še zdalca ni tako kompliciran kakor evropski, a je mnogo zdravješi. Dela veselejšje in pogumnejše, si mnogo upa na lastno pesi in si utira tudi tjakaj pot, kjer ga ne bo čakala preskrbljenost in na stara leta penzija. Tega pa sploh ne prenese, da bi svojim staršem bil en dan dalje na ramenih, kakor je to namjuno potrebno. Delo ga veseli in hoče uspehov. Čimbolj pa bo Amerika dezorevala, tembolj bo potrebovala zvez in oploditve evropskega duha. Oba svetova, stari in novi, se moreta marsikaj učiti eden od drugega.

(Z predavanj prof. dr. Denglerja v ameriškem kolegiju na Dunaju.)

Drobne vesti

Moskva, 23. aprila AA. Tu so objavili vsebino novega ruskega zakona o patentih. Zakon predvideva stroge kazni z avse, ki bi ponudili patente iznajdb na ruskem ozemlju inozemstvu. Zakon celja tudi za inozemske delavce in inženjerje, ki delajo v Rusiji.

Londre, 23. aprila. AA. Zaradi glasovanja v zakonskem načrtu glede dovoljenja nedeljskih zabav, je nastal med vlado in lordsko zbornico oster spor. Daily Herald ostro napada lorde. Politični krogi menijo, da se vlada, podprana od liberalcev, ne bo ozirala na opozicijo lordske zbornice.

London, 23. aprila. AA. Kapetan Frank Hawken je preletel zračno progo London-Rim v 3 urah in 22 minutah.

Portugalski uporniki se ne udajo

Revolucija izbruhnila tudi v portugalski Guineji

Lizbona, 23. aprila. AA. Jutri odplujejo proti Madeiri 1 križarka, 2 pomožni križarki, dve topničarki in dva polka pehote. Borili se bodo proti upornikom.

Lizbona, 23. aprila. AA. Uporniki na Madeiri so odbili ultimatum portugalske vlade in se nečajo vdati. V svojem odgovoru pravijo, da bodo napadli čete, ako se bodo hotele izkrcati.

Lizbona, 23. aprila. AA. Ministrski svet je razveljavil blokado nad Azorskimi otoki.

Lizbona, 23. aprila. AA. V nekaj dnevih bo prišlo na otoku Madeira najbrže do krave bitke. Uporniki so brezlično javili, da se ne

bodo udali portugalskim vladnim četam, ki se bodo skušale izkrcati po vsej priliki na severnem delu otoka. Uporniki so na bližnjih gričih zasedli vse strateške točke in utrdili mesto Funchal. V bližini otoka je zbranih več vojnihi ladij z 800 mornarji. Do prvih bojev bo prišlo najbrže že danes. Vojne operacije proti upornikom bo vodil portugalski mornariški minister admiral Correia. Po poročilih iz Bolame je v portugalski Guineji izbruhnila revolucija. Uporniki so zaprli civilnega in vojaškega guvernerja in zasedli vse državne urade.

na odmor. V maju bo obiskal tudi Temešvar.

Trdi se, da bo londonski poslanik Titulescu te dni zopet odpotoval v London. On ne misli ostati dolgo na svojem mestu, ker se po zadnjem porazu v Bukarešti namerava popolnoma odpovedati diplomatičnemu in političnemu življenju. Ta dogodek je na njegov zelo hudo vplival.

Manojlescu in Argelotnu sta zahtevala od predsednika vlade, da takoj razpusti parlament, vendar se Jorga temu upira in hoče, da bi se parlament sem ubil.

Kralj je včeraj sprejel profesorja Jorgo na svojem stanovanju. Jorga mu je pri tej priliki prinesel listo velikih županov. Ukaz bo podpisal še danes. V to listo je vneseno 15 aktivnih časnikov, ki bodo veliki župani v Transilvaniji, Besarabiji, Bukovini in Dobruži.

Kralj Karol je odpotoval za 8 dni v Sinajo

Belgijska mladina proti fašistom

Rim, 23. apr. Z. Ob priliki velikih protifašistanskih demonstracij v Bruslju piješo fašistični listi zelo ogroženo. Belgijski dijaki so poslali fašističnim dijakom brzojavko v Rim, kjer jih opozarjajo na arelacijo profesorja Moulina, in jih naprošajo, da intervenirajo, da se Moulinu, ki bo sojen od fašističnega izrednega tribunala, omogoči obramba. Na ta brzojav je zveza fašističnih dijakov odgovorila s protestom, da se belgijski dijaki vlikajo v notranje zadeve Italije. Fašistični dijaki dalje protestirajo tudi proti temu, ker belgijski dijaki niso protestirali ob priliki atentata na prestolonaslednika, princa Umberta. Radi tega zavzamejo tudi stališče proti Moulinu.

»Giornale d'Italia« piše, da se belgijski narod ni solidariziral z organiziranimi demonstracijami v Bruslju. Italijanski zakon mora zadeti vsakogar, ki bi ga kršil, pa tudi tiste, ki prihajajo v Italijo, da pripravljajo teroristične akcije.

Rim, 23. aprila. AA. Rimski listi opravljajo aretacijo belgijskega profesorja Moulina s tem, da so pri njem našli razne dokumente, ki izpričujejo njegovo protifašistično delovanje in stike s protifašisti v inozemstvu.

Dne 21. aprila ob 9.30 sestanek šefov dela

Odbor za gospodarska proučevanja

Zopet nov mednarodni odbor za odpravo gospodarske krize

Belgrad, 23. apr. AA. Varšavska konferenca agrarnih držav, ki se je vršila od 28. do 31. avgusta l. l., je sklenila, da se formira odbor za gospodarska proučevanja, ki bo izvrševal program, določen v Varšavi. Prvo zasedanje odbora je bilo v Bukarešti januarja 1931. Seji so prisostvovali predstavniki vlad centralne in vzhodne Evrope. Drugo zasedanje odbora bo 24. t. m. v Belgradu. Odbor bo zasedal dva dni. Za sejo je določen tale program:

Dne 21. aprila ob 9.30 sestanek šefov dela

Iz Španije:

Nove poštné znamke

Madrid, 23. aprila. AA. Ministrski svet je sklenil izdati nove poštné znamke z znamenjem republike.

Madrid, 23. aprila. AA. Havas poroča, da je vrhovni svet bank soglasno odobril ukrepe finančnega ministra glede preprečitve bega kapitala iz države, zlasti vrednostnih papirjev.

Madrid, 23. aprila. AA. Vlada bo pregledala vse banke v Madridu in njenih podružnicah, da ugotovi, kolikšne svote so bile prenešene v inozemstvo in kdo so lastniki teh vsot. Na podlagi teh podatkov bo vlada pozvala lastnike teh vsot, da denar ponovno nalože v španskih zavodih. Kasneje bodo za kršitelje teh določb predvidene stroge kazni.

Madrid, 23. aprila. AA. V časopisu se je vnela ostra debata o nameravani ločitvi cerkve in države.

Rim, 23. aprila. AA. Italijanska vlada je pozvala svojega poslanika v Madridu, da prizna začasno špansko vlado.

Berlin, 23. aprila. AA. Nemška vlada je priznala začasno špansko vlado. Zunanje ministrstvo je pozvalo nemškega poslanika v Madridu, naj stopi z novo špansko vlado v uradne stike.

Poljska obsoja Italijo

Varšava, 23. aprila. AA. »Dziennik Poznanski« je priobčil članek pod naslovom »Fašizem in jugoslovanski katolicizem«. V članku opisuje podrobnosti preganjanja Slovanov v Italiji. Med drugim pravi, da je bilo več kakor 1200 oseb, največ mladine, obsojeno in policijsko kaznovano. Dva nadškofa, Mahniš in Karlin, sta morala zapustiti svojo školo, sedanjemu nadškofu v Gorici Sedej pa delajo neprilike. Zlasti preganjajo fašisti duhovništvo in inteligenco.

Nato omenja članek dogodke v Zagrebu in poslanico nadškofa Bauerja ter poudarja, da sta v istem duhu tretirala to stvar tudi Francija in Anglija. Vatikan se je postavil na pravilno stališče, ko ni obsodil dr. Bauerja. Vatikan ima pravico zahtevati od Kvirinalca na podlagi lateranskega pakta, da se Slovenec na možnost rabi v cerkvi materinščino. Papež je tudi nedavno v svoji poslanici priporočil, naj vsaka narodnost moli Boga v svojem jeziku, in obsodil vsakogar, ki bi na kakršenkoli način izvajal v tem pogledu nasilje.

Domače vesti

Belgrad, 23. aprila. AA. S sklepom prometnega ministra je v so. l. l. s predsednikom ministrskega sveta premeščen Marcel Brund v II-3 s postaje Ljublj. na. glavni kolodvor k prometno-komercialnemu oddelku ljubljanske direkcije.

Zagreb, 23. aprila. Z. Udruženje rezervnih avijatičarjev priredi 3. maja ob pol 11 avijatični miting v Zagrebu.

gacij pri ministrstvu za trgovino in industrijo, da določijo dnevni red drugega zasedanja odbora. Ob 10.30 prva seja odbora, ob 16. druga seja; ob 20.30 priredi Privilegirano izvozno društvo večerjo na čast delegatom.

Dne 23. aprila ob 9.30 zadnje zasedanje odbora. Popoldne ob 16. se sestane redakcijski odbor, ob 18.30 pa je plenarna zaključna seja. Ob 20. priredi minister za trgovino in industrijo večerjo na čast delegatom.

Dne 21. aprila ob 9.30 sestanek šefov dela

Andreja roj. Helena Šefek

uršulinka v Školji Loki.

Pogreb naše drage bo v petek 24. aprila iz splošne bolnišnice v Ljubljani ob pol 6 popoldne na pokopališče k Sv. Križu.

Novo mesto, 23. aprila 1931.

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo žalostno vest, da nam je dne 22. aprila 1931 umrla naša ljuba hčerka in sestra, častita sestra

Dnevna kronika

Koledar

Petek, 24. aprila: Jurij, mučenec; Fidelis Sigm. mučenec.

Novi grobovi

† V Ljubljani so umrli: Gospa Marica Jeruc, soproga tajnika Mestne hranilnice ljubljanske. Pogreb bo v soboto ob 12. uri popoldne. — Gospa Marija Grčar, soproga pekarskega mojstra. Pokopali jo bodo v soboto ob 12. uri popoldne. — Gospod Anton Varšek, mlinar. Pogreb bo danes ob 12. uri popoldne. Naj v miru počivajo! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† V Hrastniku je umrla gospa Anta Rotar, vdova po posestniku gostilničarju in trgovcu. Pogreb se bo vršil danes ob 12. uri popoldne iz Hrastnika na pokopališče v Trbovljah. Blag ji spomin!

Izšla je iz tiska knjiga:

Predpisi o skupnem davku na poslovni promet, z vsemi najnovejšimi razpisi ministrstva financ.

Predgovor in opazke k tekstu tega zakona napisal je dr. Valdemar Lunaček, tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Zagrebu.

Obseg knjige je 230 strani ter je cena za trdo vezano v platbi Din 70.—.

Naročila sprejema ter odposilja proti povzetju:

TIPOGRAFIJA d. d., Zagreb

Preradovičev trg 9.

Osebnosti

== Poroka. V Kočevju se danes poroči g. Vilko Kuntar, tamkajšnji vodja cerkvene glasbe, z gđ. Anico Pecko, hčerko železničarja in posestnika iz Debra pri Laškem. Gospod Kuntar je celjancem dobro znan kot bivši agilent učitelja na celjski Glasbeni matiji. Novoporočencema želimo v novem življenju vso srečo in božji blagoslov.

Ostale vesti

— Okrožnica papeža Pija XI. o krščanskem zakonu. Slovenski prevod s pripombami in pojasnili. 8. in 48. strani. V Ljubljani 1931. Izdala Leonova družba. V komisiji pri Novi založbi. Cena 10 Din. — Velika okrožnica Pija XI. o svetosti in dostojanstvu krščanskega zakona, korenine človeške družbe, je povzročila pozornost. Jasno in tehtno pojasnjuje papež v I. delu katoliški nauk o bistvu zakona in njegova dobrin, ki so zarod, zvestoba in zakramentalnost. V II. delu resno in ostro označuje in zavrača zmotno učenje, ki predstavlja zakon kot samovoljno človeško ustano; obsoja zločestno početje proti dobrini zaroda s prepovedovanjem spočetja in uničevanjem spočetega življenja; žigosu stremiljenja zoper zakonsko zvestobo in rušenje zakramentalnosti zakona. V III. delu opozarja na sredstva in pripomočke, da se svetost zakona očuva: zakonec sami naj se ravna po Kristusovem nauku o zakonu, ki ga oznanjuje katoliška Cerkev; človeška družba naj se spominja dolžnosti pravičnosti in ljubezni ter naj ustvari družabno in gospodarske razmere, ki omogočajo družinam ljudi vredno življenje; države naj delujejo s Cerkvijo z dobro zakonsko postavljajo. Pričujoča knjižica prinaša dober slovenski prevod okrožnice, ki nadaljuje vrsto velikih socialnih okrožnic Leona XIII., ne samo stvarno, ampak tudi formalno, ko izrečno potrjuje in si osvaja Leonovo encikliko o zakonu iz l. 1890, ter jo potrebnimi časi primerno nadaljuje in dopolnjuje. Slovenski prevod je okrožnico razdelil in posameznim oddelkom dodeljal naslove v različnem tisku, tako da lahko jasno pregleda strukturo okrožnice, kadar knjižico prelišta. Na šestih straneh je v manjše mitične prideljane nekaj pripomb in pojasnil k tekstu. Leonova družba je storila današnjim potrebam zelo ustrezajočo delo, ko je to važno socialno okrožnico objavila v svojem glasilu »Čas« (XXV, zv. 6) in oskrbelo izdajo v lični knjižici. Posebna izdaja je v komisiji pri Novi založbi v Ljubljani (Kongresni trg 19) in se dobiva v vseh knjigarnah. Leonova družba, oziroma uprava »Časa« posebno izdaje ne prodaja in ne razpošilja. Cena lepo opremljeni knjižici (10 Din) je zelo zmerna.

— Romanje v Rim na proslavo 40. letnice Leonove okrožnice »Rerum novarum« se vrši maja. Vsak, kdor se želi udeležiti romanja, naj pošlje Din 1300, v katerem je vsteta vožnja brzovalca, hrana in stanovanje. Med potjo obiščejo tudi Benetke in Padovo. Informacije daje: Pripravljalni odbor za proslavo 40. letnice »Rerum novarum«, Ljubljana, Miklošičeva 22, I, telefon 22-65.

— Novi Sad ima 63.922 prebivalcev. V Novem Sadu so končali ljudsko štetje in ima prestolnica donavske banovine 63.922 prebivalcev. Ali jo bo Ljubljana prekosila?

— V Službenem listu kraljevske banke uprave Dravske banovine št. 27 od 22. aprila je objavljen »Zakon o zdravstvenih zadrugah«, dalje »Zakon o obveznem zavarovanju posevkov in plodov zoper točo«, »Pravilnik o pobujanju gobavosti«, »Pravilnik o pobujanju trahomac«, »Popravek k zakonu o zdravstvenih za bolezni usi in o zobotehnikih«, »Pravilnik o banovinskih pristojbinah na ribarske izkaznice«, »Popravek k proračunu izdatkov in dohodkov dravske banovine za leto 1931-32 in njega pravilnik«, »Izpremembe o staležu državnih in banovinskih uslužbencev v območju kr. banske uprave dravske banovine« in »Objave banske uprave o občinskih trošarinah, ki jih bodo pobirale občine v letu 1931«.

— Gremij trgovcev za okraj Kranj ima svoj 12. redni občni zbor dne 29. aprila 1931 ob 13. v Mestnem domu v Kranju v običajnim dnevni redom.

— Pozor pred sleparjem. Pojavil se je neki slepar, ki prodaja neko ničvredno maslo proti kurjim očesom na ime znane in priznane

RAZPIS SLUŽBE!

Iščeta se dva

RUDARSKA NADZORNIKA (štajgerja)

z dovršeno tu- ali inozemsko rudarsko šolo, ki imata najmanj 4 do 5 let prakse v premoškovnikih. Oni konkurenti, ki poleg državnega jezika govorijo tudi francoski jezik, imajo prednost. Nagrade in ostali prejemki po sporazumu. Ponudbe z dokumenti naj se pošljejo na naslov:

Upravi Ibarskih Rudnika, Raška, Srbija.

tvrdke Rudolf Cotic. Opozarja se cenj. občinstvo na tega sleparja, ki ga naj izroči varnostni straži, če se ne more legitimirati z legitimacijo tvrdke Cotic, izdane od Trgovske obrtne zbornice.

— Norec strelja v cerkvi na svečenika. V vasi Podgora pri Četinu v Crni gori se je te dni odigral razburljiv dogodek. Kmečki fant Jovan Cepčević, ki je bil znan kot vaški norec, je v cerkvi napadel mladega svečenika Luko Vukmanoviča in oddal nanj strel iz revolverja. Svečenik je težko ranjen obležal v krvi na tleh. Napadalec je po dejanju zbežal, vendar so ga takoj prijeli.

— Nova kuharska knjiga. Prevrat v naši doseganji kuharski umetnosti, še večji v naših želodcih, a v zdravstvenem oziru napredek pomeni najnovejša kuharska knjiga Prehrana po najnovejših zdravstvenih načelih. Po spisih dr. med. M. Bircher-Bennerja in po zbirki kuharskih zapisov gospe Berte Brupbacher-Bircher v Zürichu priredila Stefanija Humek, učiteljica gospodinjstva. — Strani 224, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. Din 30, vezani Din 40. — Znanstveno zdravnik dr. Bircher-Benner propaga že nad 30 let z največjim uspehom nauk o prehrani brez mesa, pripravljeni po načinu, ki ustreza sedanjemu stanju vede o prehrani. On trdi in dokazuje, da je v naši posedanji mesni prehrani mnogo slabega, naravnost usodnega in da moramo marsikatero bolezen ali prerano smrt pripisati na rovaš napačne prehrane. V 323 zapisih (receptih), ki so vsi skrbno preizkušeni, lahko pripravimo jedila, ki popolnoma odgovarjajo vsem zahtevam zdrave, popolne človeške prehrane. Sledi navodilo za peko kruha, preprosti jedilniki (za vsak mesec štirje vzorci), dalje obširnejši jedilnik s piščo presno zelenjavo, ter kratka razprava o presni (nekuhani) hrani. O knjigi še spregovorimo.

— Oglejte si izložbe v Ljubljani v Prešernovi 1 urarske tvrdke F. Čuden.

— Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, pomanjkljivem spanju, slabem razpoloženju, razdražljivosti, posežite takoj po staro preizkušeni »Franz-Josef« grenčici. Poročila višjih zdravnikov v bolnišnicah za želodčne in črevesne bolezni naglašajo, da je »Franz-Josef« voda posebno izborna učinkovita naravno odvajalno sredstvo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz raznih krajev

Kamnik. Umrli je gđ. Antonija Kapus na Grabnu. Pokojna je bila članica društva »Kamnik«. Pred pol leta ji je umrla mati, ki je bila na bolniški postelji več let. — Naj počiva v miru! Sorodnikom naše sožalje. — Udrugiženje vojnih invalidov priredi s sodelovanjem dramatičnega oddelka društva »Kamnik« v soboto zvečer ob 8 veseloigro »Dobri striček«.

Litija. Glasom zadnjega sklepa Litoljanov in ostalih zastopnikov društev, ki bodo sodelovali pri nastopu »Litija v radiu«, bo prihodnji sestanek vseh sodelavcev v petek, 24. t. m. ob 20 v 6. razredu tukajšnje osnovne šole. Vabljeni vsi!

Smartno pri Kranju. V nedeljo 26. aprila ob 7 zvečer bo uprizoril ljudski oder iz Ljubljane eno najboljših veseliger zadnjih let »Utopljenec«. — Opozarjamo vse obiskovalce, da si že v predpro-

daji preskrbe vstopnice, da ne bo zvečer prevelik naval ter s tem po nepotrebnem zavlajevanje pričetka predstave.

Trbnje pri Vuzenici. Tukaj se pogreša od 17. aprila kmet Anton Krovh, p. d. Podlauf. Zvečer omenjenega dne se je ob pol 9 oglašil še pri organistu v gostilni in si naročil četrt litra vina, ki ga je izpil samo polovico in odšel z naročilom: »Ostalo bom jutri spil. Lahko noč! Potem pa je izginil neznano kam. Domači so povpraševali že povsod pri sorodnikih, a ga nikjer ne najdejo. Zena in otroci so v velikih skrbih, če mož ni morda zšel v Dravo.

Zdole pri Brežicah. Dne 19. t. m. je imela naša župnija slavnostni dan. Naš g. duhovni svetnik in župnik Alojzij Soba je bil odlikovan z redom sv. Save V. razreda. Po nalogu g. okrajnega načelnika mu je izročil odlikovanje gosp. župan. K slavnosti je bil povabljen občinski odbor, učitelstvo, cerkveni ključarji, tukajšnja poštara in drugi odlični predstavniki občine. Po raznih govorih se je videlo, kako je odlikovanje Nj. Veličanstva kralja Aleksandra ganilo našega svoločnega župnika. Za svoje marljivo in vestno delovanje bodisi v cerkvi, šoli in tudi drugih korporacijah je v resnici zaslužil to visoko odlikovanje. I. maja bo poteklo 33 let, odkar izvršuje svoj duhovniški poklic na Zdolah. Vsi župljani in občani mu želimo, da bi obljail še 50letnico župnikovanja na Zdolah.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 24. aprila: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Plošče, borza. — 18.00 Mladinska pevka ura. — 18.00 Zbor mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani. Osemletni Duško Polak igra na harmoniko. — 19.00 Dr. S. Lapajne: Pravice avtorjev. — 19.30 Dr. Lovro Sušnik: Francosčina. — 20.00 Prenos opere »Idomeneo« z Dunaja. — 22.00 Časovna napoved in poročila.

Sobota, 25. aprila: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Plošče. — 18.00 Radio-orkester. — 19.00 Pavel Kunaver: O Krasu. — 19.30 Gospa Orthaber: Angličščina. — 20.00 Prenos iz Zagreba: Trije mušketirji, opera. — 22.00 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi

Sobota, 25. aprila.

Belgrad: 12.35 Opoldanski koncert. — 17.00 Violinski koncert. — 17.30 Radio-orkester. — 19.50 Prenos. — Zagreb: 12.30 Plošče. — 17.00 Koncert Radio-orkestra. — 20.00 Opera. — Budapest: 12.05 Ciganška glasba. — 17.25 Orkestralni koncert. — 19.10 Koncert. — 20.15 Pester koncert. — 23.00 Ciganška glasba. — Dunaj: 12.00 Opoldanski koncert. — 17.45 Klavir. — 18.30 Trio. — 19.30 Koncert. — 21.20 Večerni koncert. — Milan: 19.15 Pestra glasba. — 19.35 Plošče. — 20.30 Komedija. — Praha: 16.30 Radio-orkester. — 19.35 Koncert. — Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert. — 20.00 Lep večer. — 21.00 Jaz-orkester. — Rim: 17.00 Orkestralni koncert. — 20.40 Opera. — Berlin: 20.00 Koncert. — 22.30 Plesna glasba. — Katowice: 20.30 Laka glasba. — 22.00 Varšava. — Mühlacker: 15.20 Mladinska ura. — 20.05 Moški zbor. — 21.00 Orkestralni koncert. — 22.35 Plesna glasba. — London: 18.45 Trio. — 20.00 Koncert. — 21.00 Komorna glasba. — 22.05 Plesna glasba. — Mor. Ostrava: 17.30 Orkestralni koncert. — 20.00 Praha. — 21.00 Plesna glasba. — Leipzig: 19.30 Koncert za violoncello in harfo. — 20.00 Pevski koncert: moški zbor. — 20.30 Kabaret. — 22.20 Plesna glasba.

Mojstri v kuhanju kave

so bili že od nekdaj Turki. Njih metoda priredbe se je prenesla iz 16. stoletja do današnjega dne. Naravnost idealno turško kavo napravite, če uporabite kofeina prosto kavo Hag.

Kava Hag je najfinjša, prava zrna kava izborne arome. Tudi v najmočnejši priredbi ne premagajo grenke snovi njenega plemenitega okusa.

Pri tem pa na turški način pripravljena kava Hag ne povzroča niti motenj spanja, niti jakega bitja srca, niti živčnega razdražljivosti, niti ledvičnih ali želodčnih težav. Kajti kava Hag je prosta kofeina, te mnogim škodljive snovi v navadni kavi. Celo otrokom lahko brez pomisleka dajete kavo Hag. Priredite si turško kavo Hag in Vi postanete prepričani prijatelji Haga! V vseh dobrih trgovinah se dobiva kava Hag; servira se pa tudi v hotelih in kavarnah.

Razne sportne vesti

Moštvo Hajduka se je v torek vkrcalo na ladjo, ki bo pripeljala igralce 7. maja v Genovo. V Split bode prišli potemtakem 9. maja. Že sedaj se Split pripravlja na slovesen sprejem moštva, ki je tako uspešno zastopalo naš nogomet. Ker se Hajdukovi vračajo v Split skozi Ljubljano, bodo gotovo tudi naši sportniki prišli v velikem številu na kolodvor, da pozdravijo simpatične sportnike iz Splita.

Gradjanski-Zagreb, igra v nedeljo proti Iliriji na njenem igrišču.

Za prihodnje leto pripravlja manager Hajduka g. Marko Marinčević, turško Haška po Severni in Južni Ameriki. Ker je turneja Hajduka v vsakem pogledu dobro uspešna, ne bo težko dobiti nasprotnike, ki bodo igrali s Haškom. Kajti Hajduk je prejel toliko povabil, da bi moral ostati najmanj še dva meseca v Južni Ameriki, ako bi hotel igrati povsod, kamor je bil povabljen. Hašk bo pa seboj pripeljal moštvo Colo-Colo, ki bo pa igralo po Evropi. Seveda tudi pri nas.

Jugoslovanska plavalna zveza ima za letošnji velik program. Poleg državnega prvenstva, ki se bo delilo kar na tri kraje, bodo tudi velika mednarodna srečanja. V Ljubljani ali Mariboru se bo vršila meddržavna plavalna tekma dam, v Pragi pa troboj Jugoslavija, Češka in Poljska. Naše reprezentančno moštvo bo nastopilo tudi v Parizu na evropskem plavalnem prvenstvu. Ta tekmovalnica so že sklenjena, zveza se še pogaja s Švicarji in Nemci. Vsekakor lep in bogat program, pripomniti pa moramo, da je bil tudi laniški program kolosalen, vršilo pa se ni potem niti eno mednarodno tekmovalnico.

SK Ilirija, nogometna sekcija ima danes sejo ob 20.30 v kavarni Evropa. Načelnik.

RAZPIS

Krajevni šolski odbor v Hrastniku razpisuje za zgradbo nove osnovne šole z 12 razredi oddajo sledečih del:

1. Težašča in zidarska dela.
2. Tesarska dela.
3. Krovška dela.
4. Kleparska dela.
5. Mizarška dela.

Ofertalni pripomočki in informacije se dobe do 3. maja t. l. vsak delavnik od 11—12 pri upravitelju deške osnovne šole v Hrastniku proti odškodnini nabavnih stroškov. Istotam so na vpogled načrti. Ponudbe je vložiti do 20. maja t. l. ob 12. Odbor si pridržuje pravico oddati delo posamezno ali skupno brez ozira na višino ponudbe. Reflektanti se morajo izkazati s potrdilom pristojne TOI o usposobljenosti podjetja za izvršitev ponudbenih del.

V Hrastniku, dne 21. aprila 1931.

Poslovodja:
Fr. Lebar.

Predsednik:
K. Malovrh.

Kulturni obzornik

KIDRIČ FRANCE: DOBROVSKY, IN SLOVENSKI PREPOROD.

RDIV VII. 1930.

Sicer v mukah in zamudah napreduje sintetično in analitično znanstveno obravnavanje naše slovenske književnosti in kulturne zgodovine sploh, vendar nam je zadnje desetletje dalo v GJKZ in RDIV toliko tozadevnih razprav izpod peresa Ivana Prijatelja, Franceta Kidriča, Franceta Ramoviča, Rajka Nahtigala, Antona Brenzika, Kolarica, Skoka, Koštiala, Sovreta i. dr., da upravi čeno upamo na skorajšnje sretetno delo celotne slovenske književnosti in slovenskega jezika.

Leto »pomladi narodov« deli tudi našo slovensko književnost v dve veliki periodi, starejšo in novejšo, in tako so razdeljena tudi predavanja na ljubljanski univerzi. Starejšo dobo obravnava France Kidrič, ki se je stavil za svojo, življenjsko nalogo, izdati svoja predavanja tudi v tisku. Ta je že začel in napredoval tja do leta 1819, medtem ko Prijatelj, more zaenkrat le analitično obravnavati tiskati, in kakor gospodarsko stanje kaže, bomo sintetične novejšo slovensko književnost pač še nekaj let čakali...

Po prvem snopišču starejših literature pri SM in po obravnavi oddavka »ob dvoletnici prve tiskane slovenske knjige« v RDIV 1930 nam je Kidrič v marcu 1931 izdal separatno knjigo »Dobrovsky in slovenski prepod«. Ze naslov pove, da se problem, ki ga hoče pisatelj obravnavati, razteza v dve smeri: rešiti mora vprašanje slovenskega prepoda iz leta 1768 dalje in pa stike istega s češkimi slavistom Dobrovskyem. In ker prvi del rešuje navo in je isti prepotreben za točneše razumevanje drugega, je povsem umestno, da je pisec problem našega prepoda, naše književne re-

nesanse, rešil na daljši način, v širšem obsegu, kot morda zahteva naslov knjige.

V prvem delu nas pisatelj v svojem znanem zgoščenem slogu temeljito seznanja s prvimi črtami in vzniki slovenskega prepoda prav od 1755 dalje, zasidra v leto 1768 tisto veliko Pohlino manifestacijo slovenske zavesti, ki je potem desetletja — seveda z novimi pobudami in povsem novimi momenti — dvigala našo renesanso vedno više in više prav tja do smrti Vodnika in Zoisla 1819. Toliko novih dognanj, toliko novih problemov je v tem delu rešenih in v številnih opombah potrjenih, toliko mnenj novorojenih postavilnih pred nas, da jih ne sme prekriti noben slovenski kulturni zgodovinar, noben zaveden sin našega naroda, tako izobraženec kot preprosti slovenski človek. Kar ustaviš ne moreš ob čitanju povsem novih dejstev in ljudi, ki ti doslej niso bili iz naše književnosti znani, pa so ob preporočiteljskih tendencah množili repertoarje, nove ali stare. Da jih laže najdeš v knjigi, ti dobro služi Bunčev seznam.

Jedro razprave v tej dokumentaciji slovenske prepoda miselnosti je drugi del, ki nas seznanja s stiki, ki so jih imeli naši prepododitelji ob koncu 18. in začetku 19. stoletja s češkim filologom Dobrovskyem, kakor tudi z njega deli in razpravami med Slovenci. Ta del nas povede še za desetletje dalje kot prvi, tu nam pisatelj črta pot našega prepoda od Zoislove smrti preko gramatik v 20ih letih preteklega stoletja do Dobrovškega smrti 1829, ko se naša književnost prvič povzpe v almanah »Kranjska Čbelica« do izrazitega povdanka estetskega razumevanja lepe knjige.

Prof. Kidrič je s to knjigo dal Slovencem prvo znanstveno monografijo našega prepoda, kjer je zlasti krepko podčrtal kulturno rast našega naroda v Ljubljani, Gorici, Celovcu, Gradcu, Mariboru in Celju. Skoda, da nam je marsikak problem ostal nerešen radi nedostopnosti virov, ki so v tujini. Prav je, da je pisatelj opustil razna zgodovinska obravnavanja, ki so v starejših literarnih zgodovinah odveč. Dobro pa bo — kakor mi

je znano — da bo v prihodnjem sintetičnem delu, ki bo v njem obravnaval isto dobo in izide menda prihodnji mesec kot 2. snopič Slovenske književnosti od prvih početkov do 1848, postavil pisec naš prepod v primerjalno črto z drugimi, takrat nedržavnimi evropskimi narodi. Filološkega zgodovinarja pa čaka še posebna monografija o renesansi, ki jo je doživel naš književni jezik prav v tej dobi, ko so Japelj in Kumerdej in še drugi prevajalci svetlega jezika namovo zvišali Trubarjev in Dalmatinov jezik iz 16. stoletja.

Kraljestvo božje, glasilo Apostolskega sv. Cirila in Metoda, objavlja v svoji IV. številki zelo zanimive podatke o delu boljševizma v Rusiji, da bi se vzgojila brezbožna mladina. Do konca leta 1934 upa ruski režim, da bo zaprta zadnja cerkev v Rusiji. S tem, da se je uvedlo tudi na deželi komunistično gospodarstvo, se je družina popolnoma razdrila. Mladino prisilno vzgajajo v ateizmu. »K. B.« po pravici poudarja, kakšno nevarnost pomeni za krščansko kulturo ta rod, ki raste v divjem sovraštvu do Boga, krščanstva in Evrope. Kar se tiče lepega čtiva, so najbolj ganljive »Odkritostne romarjeve povesti«, ki so resna podoba stare vzhodne pobožnosti. Iz Poljske izvezmo, da tam versko življenje zlasti med mladino zelo cvete, iz Čehoslovake pa je zanimivo, kako intenzivno ondi škofje delajo na pastoraaciji delavstva. Duhovnikom je ukazano, naj pri pridigah in ob vsaki drugi ugodni priliki branijo upravičene delavske zahteve in se bore proti krivicam, ki jih mora trpeti delavski stan. Skušajo naj se zvišati v delavstvo življenje, naj jim pogostje obiskujejo delavstvo po domovih in naj z delavci delijo žalost in veselje. Posebno pozornost treba posvetiti delavski mladini — »Kraljestvo božje«, ki izhaja vsak mesec, stane 12 Din na leto. (Uprava je zdaj v Ljubljani, Napoleonov trg 1.)

Kaj pravite?

Pri »Jutru« navadno zajemajo slovensko kulturo z veliko žlico. Včasih pa le kane celo pri njih po strani kak opaljen ocvirk. Tako so nam nedavno prilezli razodeti »izvirne distihe, ki jih je bil napisal šolski upravitelj Lušnja« iz Braslova:

»Zorna pač skoraj zasije pomlad deželi
jugoslovenski —

Teojega srca tedaj spolnjene bodo želje...«

V srednji šoli smo včasih znali na pamet lurobno elegijo »Na Jenkovec grobu«, ki jo je napisal Josip Stritar, česar si tudi danes ne damo vzeti, čeprav se je v slovenski kulturi marsikaj spremenilo in je tudi dovoljeno »ad usum delphini« spremeniti besedo — Ta reč seveda tudi ni nevednost, temveč zgolj tihiarski skrat, za vse drugo bi pa še hudomušni Prešeren ne mogel govoriti v efenemiznih, marcel bi dejal, da je res — zlomek!

To se mi je zdelo potrebno omeniti, ker je zadnje list hotel napraviti nekak »špetir« med Prešerenom in Slovenci radi človeške zmotljivosti. Ali ni prav in potrebno, da ob taki priliki človek ugotovi jutro »originalnost«, da bo vsaj rajni Stritar v bodoče imel mir pred lakimi citati in citatorji. Ali ne?

Ljubljana

K današnjemu literarnemu večeru Mladega PEN-kluba

Ustanovitev Mladega PEN-kluba v Ljubljani je pomenila novo razdobje v našem kulturnem življenju. To se je pokazalo kaj kmalu, zakaj mladi so naenkrat razgibali našo splošno mrtvilo, zlasti s svojimi javnimi prireditvami. Prvi literarni večer Mladega PEN-kluba se je z velikim uspehom vršil meseca decembra v Ljubljani, nato so mladi v marcu posetili Maribor in so s tem znova utrdili kulturne stike med njim in Ljubljano. Največji pomen teh večerov je prav v tem, da se z njimi vedno znova krepi naša slovenska kulturna zavest, ki budi v občinstvu vedno novo zanimanje za duhovne vrednote naše književnosti in besede. Danes bomo imeli spet priliko slišati mlade književnike, ki bodo nastopili zvečer v beli dvorani hotela Union (začetek ob 8. uri). Čitali bodo iz svojih del Alfonz Gspan, Mirko Javornik, Božo Vodusek in Rudolf Kresal. Kresalovo prozo bo čital Slavko Jan, član Narodnega gledališča.

Večer obeta biti zanimiv zlasti zato, ker večina nastopajočih pripada najuglednejši struji v naši književnosti. To velja zlasti za M. Javornika, ki se je pojavil v naših revijah takorekoč čez noč in zbudil s svojimi prispevki splošno pozornost. Njegove stvari v zbirki »Sedem mladih slovenskih pisateljev« in v »Domu in svetu« razodevajo krepkega in obetajočega prozaiста. Tudi R. Kresal in B. Vodusek, ki ju sicer poznamo že nekaj časa, sta šele v zadnjem času dala najboljše. Prva večja ženska beseda. Noč na postaji, Asja spadajo med najrazglednejše primere mlade slovenske proze. Prav tako Vodusekove pesmi, ki jih je priobčeval v Domu in svetu (Trst, ki se majo, Pesmi, iz boja s poezijo, usodo in smrtjo) razodevajo sodobno usmerjenega duha, polnega živih problemov, borbenosti in pronicavosti, stilno in oblikovno, pa krepkega oblikovavca. On je nedvomno najmočnejši lirski zadnjega leta. Tudi A. Gspan je v zadnjem času utrl novo, ugodnejšo smer, o čemer pričajo zlasti njegove Pesmi brez rim, ki so izšle v Ljubljanskem Zvonu. Kogar zanima razvoj najmlajših in kdor ljubi njihovo prizadevanje in stremenje, tega pač ne bo manjkalo nocoj na literarnem večeru v Unionu!

Kaj bo danes

Drama: Zaprta.

Opera: Zaprta.

Bela dvorana »Uniona«: Literarni večer Mladega PEN kluba. Nastopijo Alfonz Gspan, Božo Vodusek, Mirko Javornik in Rudolf Kresal.

Neeno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy, ded., Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Koks za kovače in centralne kurjave

iz angleškega premoaga

75 Din za 100 kg pri večjem odjemu popust

franko plinarina nudi

LJUBLJANSKA MESTNA PLINARNA

© Odhod slovenske delegacije na Poljsko.

Danes odpušajo na Poljsko 16 članov Društva prijateljev poljskega naroda. Med temi so prof. dr. Vojeslav Mole, prof. dr. Stele, ljubljanski podžupan prof. Evgen Jarc, pisatelj Fr. Finžgar, kompozist dr. Dolinar, dr. Brenčič in še drugi. Delegacija se udeležuje poljsko-jugoslovske konferenca, ki se vrši ob času poznanskega velesoja v Poznanju in v Pragi.

© Z ljubljanskega Grada. V nedeljo ima Grad žegnaje, praznovanje patrona sv. Jurija. Ob 8. dop. bo slovenska služba božja v elarinskih kapeli, popoldne pa liturgije in zvečer prosvetna prireditev Prosvete sv. Jurija na ljubljanskem Gradu. Kapelica sv. Jurija je v zadnjih letih lepo carbavana, vsako nedeljo in vsak praznik je v njej služba božja, večkrat tudi med tednom. Prebivalci Grada so sami zbrali potrebno vsoto za nov križev pol (delo g. Klemenčiča Milana, akad. slikarja), na svoje stroške prenovili oltar, si nabavili nov plašč (ročno delo z vezninami po slovenskih motivih), sami skrbje za svečavo itd. Magistrala za vse to ni ničesar prispeval, čeprav je kapela last mestne občine. Bodi omenjeno, da vsi stroški še niso kriti. Nekaj nad 1000 Din je še dolga. Vse prijatelje sv. Jurija in Grada prosimo, da na Jurijevo nedeljo (23. aprila) obiščejo kapelo (odprta bo ves dan) in da se spomnijo tudi s primernim darom.

© Davkoplačevalci, ki so poverženi v letu 1931 plačevanju zgradarine, pridobnine, rentnine in družabnemu davku, se opozarjajo, da je iste plačati po predpisu iz leta 1930. Podrobna navodila so razvidna v razglasu, ki je nabit na mestni deski od 21. aprila do 15. maja 1931.

© Akademija v proslavo 40letnice Leonove okrožnice »Kerum novarum« 25. aprila se ne vrši in to povsem iz vzrokov, ki so izven prirediteljev in organizacije.

© Pevski zbor Glasbene matice: v petek, dne 24. t. m. ob 20 vaja mešanega zbora v »Unionu« (ne v operi).

© Društvo »Dom slepih« v Ljubljani ima v četrtke, dne 30. aprila 1931 ob 6. zvečer v posvetovalnici mestnega magistrata svoj redni letni obliki zbor. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu sprememba pravil. Na obilno udeležbo vabi odbor.

© Dve zanimivi predavanji. Ruska Matica priredi v prostorih Francoskega Instituta dve predavanji univ. prof. dr. I. L. Lapsina: 1. v soboto, dne 25. t. m. ob 20. uri, o predmetu: Filozofija

Ljubljanska občinska uprava

Važni sklepi na današnji seji

Ljubljana, dne 23. aprila.

Danes ob 5 popoldne se je vršila seja ljubljanske uprave. Sejo je otvoril in vodil župan dr. Dinko Pue, ki je podal

predsedstveno poročilo.

Župan se je spominjal najprej pokojnega generala Stevana Hadžića, dolgoletnega ministra za vojno in mornarico, ki je davi po kratkem bolehanju umrl. (Občinski svetovalci vstanejo v počastitev pokojnikovega spomina.) Bil je med tistimi redkimi, ki nimajo nobenega sovražnika, temveč same prijatelje. Slava njegovemu spominu. (Slava!)

Župan se je dalje spominjal pokojnega velikega prijatelja našega naroda Avgusta Gausa. Velik francoski častnik se je vedno odločno boril za pravico malih narodov in predvsem za našega. Njegove zaslugе so večne. Slava mu! (Slava!)

Župan poroča dalje, da je državni svet odbil pritožbo mestne občine zaradi vzdrževanja postopja okrajnega glavarstva. Torej mora mestna občina vzdrževati postopje okrajnega glavarstva za ljubljansko okolico.

Župan sporoči dalje, da je sprejel od gospe Jakilove, soproge znanega industrijalka za Veliko moč znesek Din 10.000.— za potrebne rezeve. Župan izreka dobrotniki zahvalo in želi, da bi našla še mnogo posnemalcev.

Dalje sporoči župan, da je končnovetjavno odobrena tudi licitacija za zgradbo carinarice — po toliko ovirah.

Prodaja Delavske zbornice.

Sledi poročilo finančnega odseka. O prvi točki, to je o prodaji postopja Delavske zbornice tej zbornici sami poroča podnačelnik finančnega odseka podžupan prof. Jarc.

Palata Delavske zbornice je last mestne občine. Delavska zbornica je pomagala pri zgradbi te palače s tem, da je podpisala za 3.392.000 Din obligacij 6% obligacijskega posojila. Za 1.500.000 dinarjev obligacij je podpisala takoj, ostalo pa je objavila plačati v 15 letih in sicer vsako leto za 100.000 Din obligacij. Mestno občino je veljala ta zgradba 7.888.285 Din. Od tega zneska je že amortizirana vsota v skupnem znesku 661.642 Din. Če to amortizirano vsoto odštejemo od prvega zneska, dobimo znesek 7.226.643 Din. Delavska zbornica hoče palačo kupiti za ta znesek in sicer na ta način, da bi najela posojilo 3.000.000 Din pri Mestni hranilnici in ta znesek nakazala mestni blagajni. Ostanek 4.226.643 Din bi plačala Delavska zbornica z obligacijami 6% posojila v vrednosti 3.392.000 dinarjev, ostanek 834.142 Din pa bi plačala Delavska zbornica v gotovini. Prenosne pristojbine plača vsaka stranka polovico. Delavska zbornica ne more eno leto dni odpovedati strankam stanovanj, trem strankam pa more zaradi azila, ki ga potrebuje, odpovedati čez pol leta.

Dr. Ravnihar pripominja k temu, da je bila ta palača sezidana v okviru dr. Mencingerjevega 6% obligacijskega posojila. Predlog, kakor ga je predložil finančni odsek, za mestno občino ni ugoden. Mestna občina ima vse dohodke od postopja. Gotovo je ugodnejše, če se mestna občina drži prve pogodbe z Delavsko zbornico in sedanje ponudbe ne sprejme.

Dr. Fetič je mnenja, da je ta ponudba za mestno občino ugodna. Vzdrževanje palače stane mestno občino 884.000 Din. Dohodki iz najemnin pa so znatno nižji, tako, da ima poslopje letno 407 tisoč dinarjev primanjkljaja. Do ugodnejšega rezultata pride mestna občina, če to palačo proda po stavbni vrednosti minus že amortizirani del gradbenih stroškov.

Podžupan prof. Jarc pripominja, da ima mestna občina še vedno 137.000 Din efektivne izgube na tej palači letno tudi če odštejemo letno anuiteto.

Dr. Ravnihar: »Kaj bo pa s kupnino, kam bo šla ta?«

Župan dr. Pue: »Dolg bomo plačali, ki smo ga napravili s to palačo!«

Predlog finančnega odseka je bil na to soglasno sprejet.

O Jakopičevem paviljonu.

Poročilo finančnega odseka nadaljuje na to občinski svetnik Tavčar. Umetnik Rihard Jakopič je stavil mestni občini ponudbo, da mestna občina odkupi od njega še neko pravico, ki je ima na tem paviljonu. Leta 1923. je mestna občina kupila od njega paviljon za znesek 125.000 Din. Rihard Jakopič pa si je pridržal pravico do smrtnega užitka sobe zadaj za paviljonom. Ta užitke je vreden sedaj 25 do 30 tisoč dinarjev. Finančni odsek predlaga torej občinskemu svetu, naj mestna občina odkupi od Riharda Jakopiča to pravico za znesek 25.000 Din. Pri tej priliki pripominja poročevalec, da mestna občina ni še prav nič definitivno sklopala o usodi Jakopičevega paviljona.

K tej točki pripominja svoje mnenje tudi župan dr. Pue. Ogorčeno zavrača članek v današnjem »Slov. Narod«, ki da je pisan v takem tonu, da žali mestno upravo. Župan z ostrimi besedami graja

glasbe; 2. v nedeljo, dne 26. t. m. ob 20. uri p. n.: Metalizma Dostojevskaja. Vstop prost.

© Československá Obec v Lublani. V soboto, dne 25. t. m. o osmih hodin večerni prednáška pana mistokonsula Chelny v restauraci »Zvezda« na temata: »O krásah Podkarpatské Rusi« se světelnými obrazy.

© Nesreča v Strojnih tovarnah in livarnah. Včeraj zjutraj se je v Strojnih tovarnah in livarnah pripetila hujša nesreča. 30 letnemu ključavničarskemu pomočniku Ivanu Babnu je priletel kos železa v desno oko in mu ga občutno poškodoval. Baben je moral v bolnišnico.

© »Samson«. Svetopisemsko tragedijo Samsona — izraelskega junaka — je pretresljivo lepo upeljal skladatelj Hindel l. 1742. Ne samo glasbenik, temveč prav vsakemu laiku je ta glasba že na prvi hip tako jasna, tako čudovito priprosta, da jo more uživati s polnim razumevanjem. Mogočen je utis te glasbene drame, ki obravnava nesrečno usodo junaka, ki ga sovražniki ujamejo, oslepe in zaničujejo. Z njim trpi vse ljudstvo, Samsonovo trpljenje se konča šele, ko najde smrt pod razvalinami svetišča malika Dagona, ki ga razruši sam. Otorij bo izvajala »Sloga«, dne 4. maja v Unionški dvorani.

© Naprava betonskih in bazaltoidnih tlakov v mestni hiši Jegličeva cesta 10 in Japljeva ul. 2. Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje nabavo betonskih in bazaltoidnih tlakov. Ponudbe je predložiti do 1. maja 1931 pri Mestnem ekonomatu, kjer se tudi dobijo dobavni pogoji.

© Ne štrkljeva, ampak Intiharjeva. Poročali smo o najdbi utoplenke v Gradaščici. Pri tem se nam je pripetila zaradi nesporazuma pri telefonskem pogovoru s policijo majhna poma, Policija je namreč sprva mislila, da gre

člankarja, ker po nepotrebnem razburja javnost.

Predlog finančnega odseka zaradi odkupa pravice od Riharda Jakopiča je bil soglasno sprejet.

Drugi finančni sklepi.

Anna Lajovic je prosila mestno občino, naj proda 1200 kvadratnih metrov veliko parcelo ob Linhartovi ulici, kjer bi rada zgradila enonadstropno hišo. Ta prošnja je bila zavrnjena, ker je svet bivših pekovskih njiv namenjen le za zamenjavo z lastniki drugih zemljišč, ki bodo potrebna za regulacijo svetokrižskega okraja. In še tega sveta je premo. Sprejet je bil predlog, da mestna občina odkupi od posestnika Ignaca Zajca v šentpeterskem katastralnem predmestju 934 kvadratnih metrov sveta po Din 25.— za kvadratni meter.

Banska uprava je sporočila mestni občini, da so že pripravljene tri četrtine sredstev potrebnih za zgradbo šolske poliklinike v Ljubljani. Banska uprava zahteva od mestne občine, naj ta preskrbi primerno brezplačno zemljišče za zgradbo šolske poliklinike. Finančni odsek predlaga odobritev kredita 400.000 Din za nakup potrebnega zemljišča. Kot najbolj primerno zemljišče bi morda prišlo v poštev zemljišče pri Lichtenhurnovem zavodu. Predlog je bil sprejet.

Trije ubožni stanovanjci v mestnih stanovanjih so prosili mestno občino naj jim odpiše dolg na najemninu. Občinski svet je tej prošnji ustrejel. Dalje je občinski svet zavrnil štiri pritožbe proti odmeri pasje takse.

Ruski rdeči križ je prosil mestno občino, naj mu odstopi štiri parcele v Koleziji, kjer namerava zgraditi štiri hišice za štiri revne družine ruskih emigrantov. Občinski svet je tej prošnji ugodil pod običajnimi pogoji kakor jih je mestna občina dovoljevala.

Gradbene zadeve.

Poroča načelnik gradbenega odseka podžupan prof. Jarc. Izdano je bilo najprej uporabno dovoljenje za prizidek hladilnice k mestni klavnici. Trije posestniki v Verovškovi ulici so ponudili mestni občini potreben svet za regulacijo te ulice in sicer le do sedanje stavbene črte. Svet ponuja po Din 30.— za kvadratni meter. Stroški bodo znašali okoli Din 6000.— in je občinski svet to ponudbo sprejel.

Gradbeni program.

Obširno poročilo je podal podžupan profesor Jarc o gradbenem programu za bodoča leta. Ta program predvideva tlakovanje 30 važnejših in 64 manj važnih ulic, samo skupna z asfaltno tlakovana ploskev bo znašala okoli 20.000 kvadratnih metrov. Ostalo pa bodo zavzeli robniki, zavoji in uvoji. Stroški za ta dela se bodo krili s tem, da bo izčrpano 10 milijonsko posojilo, od katerega so dodeleni 3.000.000 Din za robnike, ostalo pa za regulacijo mesta, t. j. za odkup potrebnih zemljišč, za odkup promet ovirajočih poslopj in za tlakovanje cest. Hodnike bodo morali lastniki novih hiš napraviti na lastne stroške, lastniki starih hiš pa bodo morali prispevati eno tretjino.

Govorili so: Likozar, Rupnik, Olup, Frelih, Musar, Lovša, Sterk in Turk, ki so po večini zahtevali, naj se v gradbeni program vnesejo še nekatere druge ulice. Rebek je govoril o velikih bremenih, ki jih bodo morali trpeti tišni posestniki. 1800 hišnih posestnikov bo moralo prispevati za nove trotoarje in bodo obremenjeni za to z zneskom 6.000.000 Din, to se pravi, da pride na vsako hišo povprečno 3.400 Din.

Podžupan Jarc omenja, da nekateri posestniki izkoriščajo svoje parcele v mestnem pomeju, na katerega je že raztegnjena regulacija, na ta način, da odpirajo na njih gramozne jame. To pa zelo ovira gradbeno podjetnost, mestni občini pa povzroča le stroške. Zato naj mestno načelstvo poskrbi, da se tako postopanje onemogoči. Predlog podžupana prof. Jarca je bil nato sprejet.

Posestnika Rupnik in Zadnikar, proti katerima je zadnjič sklenil občinski svet, da uvede razlastitveno postopanje, ker nista hotela odstopiti sveta pred šišensko cerkvijo, sta sedaj odnehala in pristala na ponudbo mestne občine.

Sedaj, ko je zgradba carinarice odobrena, potrebuje mestna občina za zgradbo Vilharjeve in Massarykove ceste svet, na katerem so danes razne barake. To zemljišče je last dr. Ažmana, ki zahteva zanj 250.000 Din. Finančni odsek predlaga, naj občinski svet to ponudbo sprejme. Predlog je bil soglasno sprejet. Sprejeta je bila dalje ponudba Aleksandra in Ivana Golje zaradi sveta ob Gradaščici. Odklonjena pa je bila ponudba posestnice Stane Kante zaradi sveta na ljubljanskem poju. Gradbeni urad je namreč ta svet cenil po 30 Din m², medtem ko zahteva posestnica zanj 40 Din.

Dovoljena je bila sprememba regulacije na prošnjo American Motors LTD. Za popravilo ljubljanskega grada je občinski svet nadalje odobril še kredit 90.000 Din, da se to popravilo izvede do kraja.

Poročilo presonalnega odseka.

Poroča dr. Bohinec. Šlo je za 16 prošenj za zagotovilo sprejema in za 2 prošnji za prostovoljni

pri tej utoplenki za neko Mico Štrkljaj, pozneje se pa je izkazalo, da to ni Štrkljeva, temveč 48-letna zasebnica Neža Intihar iz barake v Gerbičevi ulici. Njo so spoznali tudi njene otroci. Intiharjeva je že pokopana.

© Drzen goljuf na poti v Ljubljano. Grška policija je obvestila ljubljansko policijo, da je na poti v Ljubljano drzen neznen goljuf. Ta je pred tedni dvignil na postnem uradu Gross Klein pri Leibnitzu v Avstriji s ponarejenim poštnim nakazilom 14.500 šilingov, to je 116.000 Din. Na postnem uradu se je legitimiral s poštnim listom Maks Opal. Izkazalo se je, da je tudi ta poštni list, s katerim je že najbrže prekorčnil avstrijsko-jugoslovansko mejo ponarejen. Mož je star 30—35 let, srednje visok in rjavolas. Mož je najbrže kak predrzen mednarodni pustolovec in ni izključeno, da namerava tudi pri nas nadaljevati svoje goljufije.

© Dobava šolskih klopj za šolo Licee. Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje dobavo 30 kom. šolskih klopj. Ponudbe je predložiti do 1. maja 1931 pri Mestnem ekonomatu, kjer se tudi dobijo dobavni pogoji.

Trbovlje

Župni urad Trbovlje je prejel za tukajšnje revne otroke obleko in sicer so poslali: Neimenovana rodnica iz Ljubljane, Napoleonov trg za rodnico Kranje koje slika je bila objavljena v Slovenec. — Barle Stanka, Maribor, Franciskanska 8, zavitek obleke za eno bednih družin. — Ajdišek Josip, Maribor, Tattenbachova 19. istokata. — Župni urad se blagim dobrotnikom v imenu obdarovanih, ki so s solzami veselja darove sprejeli, najlepše zahvaljuje in se priporoča že nadaljnim pošiljateljcem.

Ne samo neprijeten, temveč tudi nevaren je bronhijalni katar. Zato vzemite

KRESIVAL

ta ga takoj odpravi.

sprejem v ljubljansko domovinsko zvezo. V mestni posvetovalni urad predlaga odsek te le zaupnike: za predsednika Frana Andolška, za člane pa Leopolda Furlana-jna, nadučitelja v pok., Velicina Finika, vpok. mest. blagajnika in Lovra Perka, nadučitelja v pok. Predlogi odseka so bili soglasno sprejeti.

Proti »Zvezi industrijcev«.

Obč. sv. Tavčar utemeljuje na to svoj nujni predlog, naj mestna podjetja t. j. elektrarna in plinarina, izstopijo iz Zveze industrijcev in odpovedo tam članstvo. To pa zaradi znane okrožnice te zveze in zaradi njenih pritožb proti mestnemu proračunu. Predlagatelj predvsem žigosa metode, ki se jih Zveza industrijcev poslužuje. Tako govori okrožnica Zveze industrijcev o slabem gospodarstvu v mestni občini. Okrožnica trdi, da nima mestna občina primernih dohodkov od svojih podjetij, ter da prejme od njih letno le 400.000 Din. To pa ni res. Potrebščine mestnih podjetij znašajo letno 6.313.000 Din dohodkov.

Predlog podpira tudi podžupan prof. Jarc, ki poudarja, da ima od velike gradbene delavnosti in od investicij mestne občine predvsem korist naša industrija. To vidimo v vsaki pomoči industrije, najbolj pa v opelarski, kamenarski in podobni industriji. Neutemeljen je torej očitek, da je mestna občina nasprotna industriji.

Dr. Bohinec pripominja, da Zveza industrijcev ne vodi objektivne politike za teritorij Ljubljane. Občinski svet ima glede razvoja Ljubljane in njenih potreb vsaj toliko kritičnosti kakor ena ali dve osebi v pisarni Zveze industrijcev. Postopanje Zveze industrijcev je le licitacija za razne simpatije in pa, da se afirmira potreba po njenem obstoju. Če kuluk ni prišel v mestni proračun, je to prav, ker je mestna občina na stalšču, da ta davek odklanja. Zveza industrijcev je tudi tista, ki je najbolj agresivna proti vsem prizadevanjem socialne politike. To ni v korist našega gospodarstva in do tega spoznanja bo prišla tudi Zveza industrijcev, ki bo nekoč še obžalovala svoje sedanje postopanje.

Na vrsti so bili nato razni samostojni predlogi, ki so jih občinski svetniki vložili v večjem številu. Predlogi so bili odkazani posameznim odsekom. Občinski svetnik Rutar je interpeliral župana zaradi novega »smetarskega voza«, o katerem je g. Kunstler napisal v Slov. Narodu uničujočo kritiko.

Župan dr. Pue izjavi, da je g. Kunstler napisal s svojim članom le reklamo za svoj izdelek, za smetarski voz, ki ga je leta 1929, prodal mestni občini za ceno 45.000 Din. Vsi stroški z novim vozom pa so znašali le 23.500 Din, kar pomenja v primeri s Kunstlerjevim vozom občutno razliko. Ti in drugi razlogi jasno kažejo, da je treba odločno zavrniti napad g. Kunstlerja.

Tajna seja.

Mestna občina se je svoječasno pritožila ministrstvu za trgovino in industrijo zaradi daljnoveoda kranjskih deželnih elektrarn od Crnuč do Domžal. Ministrstvo je to pritožbo zavrnilo. Mestna občina bi se mogla še pritožiti na državni svet. Personalnopravni odsek pa je sklenil, da se na to pritožbo, pa je za pritožbo tudi že prekasno, ker je rok potekel že s 6. aprilom. Za praktikanca Mestne hranilnice so bili imenovani dosedanj trije volonterji: Viktor Lapajne, Dušan Zavran in Nikolaj Fortič. Občinski svet je odobril prošnjo vdova mestnega službenca Katarine Dar za podaljšanje preskrbuine. Stalno je bila vpokojena računarska uradnica Rozina Perko. Priznanji ji je 54% dohodkov, kar znaša 19.178 Din letno. Vdovi nagratnega nadofelja Teresiji Ažman je bila priznana posmrtna četrt in vdovnina. Tržni stražnik Viktor Feder je bil začasnó vpokojen za eno leto s 40% aktivnih prejemkov, kar zneso letno 21.494 Din. Prošnja dveh licejskih profesorjev za ureditev prejemkov je bila odklonjena. Stalno je bil vpokojen licejski profesor dr. Pavel Pestalnik s polno pokojnino, kar zneso letno 72.600 Din.

Maribor

□ Prvi salonski voz izdelan v naši državi. V tukajšnji delavnici državnih železnic so dovršili to dni krasen salonski voz, opremljen z vsemi udobnostmi in najmodernejšim komfortom. Pri izdelavi so sodelovali tudi nekateri mariborski obrtniki-specialisti. Voz odpeljejo te dni v Beograd. Je to prvi salonski voz, opremljen ter popolnoma izdelan v naši državi. Osebuje delavnice in našim domačim obrtnikom vsa čast!

□ Zaslu ga je. V gramozni jami ob Koroški cesti se je utrgal velik plaz gramozu in pokopal pod seboj 45 letnega delavca Josipa Postružnika iz Dajakove 9 tako, da je imel samo še levo roko zunaj. Tovariši so mu priskočili na pomoč ter ga odkopali. Postružnik je dobil pri tem k sreči samo nekatere lažje poškodbe na glavi, pač pa občutne notranje, radi česar so ga prepeljali v bolnišnico.

□ Ogenj v Dravski vojsnici. Včeraj zjutraj ob 8 je nastal na podstrešju omenjene vojsnice ogenj. Vzrok temu, da se je tramovje vnelo, je bil v pregretošti in nedostiatnosti dimnika. Gasilci so bili takoj na mestu, odstranili so podstrešna tla ter tako preprečili nevarnost večjega požara. Po polurnem gašenju so se gasilci vrnili v Gasilski dom.

□ Ker je dajal Mohorku prenočišče. K notici pod omenjenim naslovom v včerajšnji številki dodajemo, da so Šumandla iz Limbuša sicer iz zaporov izpuštili, da se bo pa proti njemu vršila razprava, v kateri bo kot glavna priča nastopil Mohorko. Tako bo Šumandlova usoda odvisna sedaj od — Mohorka.

Vrhnika

Birma. V soboto ob 3 popoldne bo prišel na Vrhniko naš prevzvišeni vladika, knezoškoof dr. Gregorij Rožman. Slovesen sprejem se bo vršil pred cerkvijo. Vabljeni so vsi Vrhniki in vse korporacije, da se udeležijo sprejema. Po kratki slovesnosti v župni cerkvi sv. Pavla si bo vladika ogledal prenovljeno podružnico sv. Lenarta na Bregu. V nedeljo bo slovensa maša ob 9, po maši pa birmovanje. — V nedeljo, dne 26. t. m. priredi društvo rokodelskih pomočnikov zelo lep film »Most obupa«. Prva predstava bo popoldne po odhodu našega nadpastirja, druga pa ob 8 zvečer. Vabljeni!

Podružnica Jugoslovanske Matice na Vrhniki naznanja, da ima svoj občni zbor 2. maja v prostorih gostilne Jurca (Jerše) ob 8. zvečer. V slušaju nesklepčnosti se vrši eno uro pozneje z istim sporedom.